

STABILIZACIJSKO-PRIDRUŽITVENI SPORAZUM
MED EVROPSKIMA SKUPNOSTMA
IN NJUNIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI
TER REPUBLIKO ALBANIJO NA DRUGI STRANI

KRALJEVINA BELGIJA,
ČEŠKA REPUBLIKA,
KRALJEVINA DANSKA,
ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA,
REPUBLIKA ESTONIJA,
HELENSKA REPUBLIKA,
KRALJEVINA ŠPANIJA,
FRANCOSKA REPUBLIKA,
IRSKA,
ITALIJANSKA REPUBLIKA,
REPUBLIKA CIPER,
REPUBLIKA LATVIJA,
REPUBLIKA LITVA,
VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,
REPUBLIKA MADŽARSKA,
REPUBLIKA MALTA,
KRALJEVINA NIZOZEMSKA,
REPUBLIKA AVSTRIJA,
REPUBLIKA POLJSKA,
PORTUGALSKA REPUBLIKA,
REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,
REPUBLIKA FINSKA,
KRALJEVINA ŠVEDSKA,
ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKA BRITANIJA IN SEVERNA IRSKA,

pogodbenice Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti
za atomsko energijo in Pogodbe o Evropski uniji,

v nadaljnjem besedilu "države članice", in

EVROPSKA SKUPNOST, EVROPSKA SKUPNOST ZA ATOMSKO ENERGIJO,

v nadaljnjem besedilu "Skupnost",

na eni strani in

REPUBLIKA ALBANIJA, v nadaljnjem besedilu "Albanija",

na drugi strani SO SE –

OB UPOŠTEVANJU močnih vezi med pogodbenicami in skupnih vrednot, njihovih želja po okrepitvi teh vezi in vzpostavitvi tesnih in trajnih odnosov na podlagi vzajemnosti in skupnega interesa, ki naj Albaniji omogočijo nadaljnjo krepitev in razširitev odnosov s Skupnostjo in njenimi državami članicami, ki jih je Albanija s Skupnostjo vzpostavila v okviru Sporazuma o trgovini in trgovinskem in gospodarskem sodelovanju iz leta 1992;

OB UPOŠTEVANJU pomena tega sporazuma pri vzpostavljanju in utrjevanju stabilnega evropskega reda na podlagi sodelovanja, katerega glavna opora je Evropska unija, v okviru stabilizacijsko-pridružitvenega procesa za države jugovzhodne Evrope kot tudi v okviru Pakta stabilnosti;

OB UPOŠTEVANJU zavezanosti pogodbenic, da v Albaniji kot tudi v regiji z vsemi sredstvi prispevata k politični, gospodarski in institucionalni stabilizaciji z razvojem civilne družbe in demokratizacijo, s krepitvijo institucij in reformo javne uprave, vključevanjem regionalne trgovine in tesnejšim gospodarskim sodelovanjem, sodelovanjem na več področjih, zlasti s sodelovanjem v pravosodju in notranjih zadevah, ter s krepitvijo nacionalne in regionalne varnosti;

OB UPOŠTEVANJU zavezanosti pogodbenic krepitvi političnih in gospodarskih svoboščin kot podlage tega sporazuma, zavezanosti spoštovanju človekovih pravic in pravne države, vključno s pravicami pripadnikov narodnih manjšin, ter demokratičnih načel s svobodnimi in pravičnimi volitvami ter večstrankarskim sistemom;

OB UPOŠTEVANJU zavezanosti pogodbenic polni uveljavitvi vseh načel in določb Ustanovne listine ZN, OVSE, zlasti načel in določb Helsinške sklepne listine, sklepnih dokumentov Madridske in Dunajske konference, Pariške listine za novo Evropo ter Pakta stabilnosti za jugovzhodno Evropo, da bi prispevali k regionalni stabilnosti in sodelovanju med državami v regiji;

OB UPOŠTEVANJU zavezanosti pogodbenic načelom odprtega tržnega gospodarstva in pripravljenosti Skupnosti, da prispeva h gospodarskim reformam v Albaniji;

OB UPOŠTEVANJU zavezanosti pogodbenic prosti trgovini v skladu s pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz STO;

OB UPOŠTEVANJU želje pogodbenic po nadaljevanju rednega političnega dialoga o dvostranskih in mednarodnih zadevah medsebojnega interesa, vključno z regionalnimi vidiki in ob upoštevanju skupne zunanje in varnostne politike Evropske unije;

OB UPOŠTEVANJU zaveze pogodbenic boju proti organiziranemu kriminalu in tesnejšemu sodelovanju v boju proti terorizmu na podlagi deklaracije, ki je bila izdana 20. oktobra 2001 v okviru Evropske konference;

V PREPRIČANJU, da bo ta sporazum ustvaril novo ozračje za gospodarske odnose med pogodbenicami, zlasti za razvoj trgovine in naložb, odločilnih dejavnikov pri prestrukturiranju in posodobitvi gospodarstva;

OB UPOŠTEVANJU zavezanosti Albanije, da bo na ustreznih področjih svojo zakonodajo približala zakonodaji Skupnosti in to zakonodajo tudi učinkovito izvajala;

OB UPOŠTEVANJU pripravljenosti Skupnosti, da odločno podpre izvajanje reform ter v ta namen uporabi vse razpoložljive instrumente sodelovanja ter tehnično, finančno in gospodarsko pomoč, ki temeljijo na celoviti okvirni večletni podlagi;

OB POTRDITVI, da določbe tega sporazuma, ki spadajo v področje uporabe Naslova IV Dela III Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zavezujejo Združeno kraljestvo in Irsko kot ločeni pogodbenici in ne kot del Evropske skupnosti, dokler Združeno kraljestvo oziroma Irska uradno ne obvesti Albanije, da je postala zavezana kot del Evropske skupnosti v skladu s Protokolom o stališču Združenega kraljestva in Irske, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti. Enako velja za Dansko v skladu s Protokolom o stališču Danske, ki je priložen k tem pogodbam;

OB SKLICEVANJU na vrh v Zagrebu, ki je pozval k nadaljnjemu utrjevanju odnosov med državami, vključenimi v stabilizacijsko-pridružitveni proces, in Evropsko unijo, pa tudi k poglobljenemu regionalnemu sodelovanju;

OB SKLICEVANJU na dejstvo, da se je v okviru solunskega vrha okrepil stabilizacijsko-pridružitveni proces kot politični okvir za odnose Evropske unije z državami zahodnega Balkana in poudarila možnost njihove vključitve v Evropsko unijo na podlagi napredka pri reformah in zaslugah vsake posamezne zadevne države;

OB SKLICEVANJU na memorandum o soglasju o olajšanju in liberalizaciji trgovine, podpisan v Bruslju 27. junija 2001, s katerim se je Albanija skupaj z drugimi državami regije zavezala, da bo s pogajanji sklenila mrežo dvostranskih sporazumov o prosti trgovini ter tako okrepila sposobnost regije za pridobivanje vlagateljev in možnosti njene vključitve v svetovno gospodarstvo;

OB SKLICEVANJU na pripravljenost Evropske unije, da Albanijo pod pogojem uspešnega izvajanja tega sporazuma, zlasti glede regionalnega sodelovanja, čim bolj vključi v evropsko politično in gospodarsko dogajanje, ter ob sklicevanju na njen status možne kandidatke za članstvo v Evropski uniji na podlagi Pogodbe o Evropski uniji in ob izpolnjevanju meril, ki jih je Evropski svet določil junija 1993 –

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

ČLEN 1

1. Vzpostavi se pridružitveno razmerje med Skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter Albanijo na drugi strani.
2. Cilji tega pridružitvenega razmerja so:
 - podpreti prizadevanja Albanije za krepitev demokracije in pravne države;
 - prispevati k politični, gospodarski in institucionalni stabilnosti Albanije ter k stabilizaciji regije;
 - zagotoviti primeren okvir za politični dialog, ki omogoča razvoj tesnih političnih odnosov med pogodbenicami;
 - podpreti prizadevanja Albanije za vzpostavitev gospodarskega in mednarodnega sodelovanja, tudi s približevanjem njene zakonodaje zakonodaji Skupnosti;
 - podpreti prizadevanja Albanije za dokončen prehod v tržno delujoče gospodarstvo, za spodbujanje skladnih gospodarskih odnosov ter postopno vzpostavitev območja proste trgovine med Skupnostjo in Albanijo;
 - spodbujati regionalno sodelovanje na vseh področjih, ki jih zajema ta sporazum.

NASLOV I

SPLOŠNA NAČELA

ČLEN 2

Spoštovanje demokratičnih načel in človekovih pravic, kakor so razglašeni v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in opredeljeni v Evropski konvenciji o človekovih pravicah, Helsinški sklepni listini in Pariški listini za novo Evropo, spoštovanje načel mednarodnega prava in pravne države pa tudi načel tržnega gospodarstva, kot so zapisana v dokumentu Bonske konference KVSE o gospodarskem sodelovanju, je temelj notranje in zunanje politike pogodbenic ter bistveni element tega sporazuma.

ČLEN 3

Svet Evropske unije je v svojih sklepih z dne 21. junija 1999 navedel, da so mednarodni in regionalni mir in stabilnost ter razvoj dobrih sosedskih odnosov ključnega pomena za stabilizacijsko-pridružitveni proces. Sklenitev in izvajanje tega sporazuma sodita v okvir sklepov Sveta Evropske unije z dne 29. aprila 1997 in temeljita na zaslugah Albanije.

ČLEN 4

Albanija se zavezuje k nadaljevanju in spodbujanju sodelovanja in dobrososedskih odnosov z drugimi državami regije, vključno z določitvijo ustrezne ravni vzajemnih koncesij v zvezi s pretokom oseb, blaga, kapitala in storitev, kot tudi z razvojem projektov v skupnem interesu, zlasti tistih, povezanih z bojem proti organiziranemu kriminalu, korupciji, pranju denarja, nezakonitim migracijam in trgovini, predvsem trgovini z ljudmi in prepovedanimi drogami. Ta zaveza je glavni dejavnik v razvoju odnosov in sodelovanja med pogodbenicami ter tako prispeva k regionalni stabilnosti.

ČLEN 5

Pogodbenice potrjujejo pomen boja proti terorizmu in izvajanja mednarodnih obveznosti na tem področju.

ČLEN 6

Pridružitve se postopno in v celoti izvede v prehodnem obdobju največ desetih let, razdeljenem v dve zaporedni fazi.

Zadevni dve fazi se ne uporabljata za Naslov IV, v zvezi s katerim je v okviru navedenega naslova določen poseben razpored.

Namen te razdelitve v zaporedne faze je opraviti temeljit vmesni pregled izvajanja tega sporazuma. Na področju približevanja in uveljavljanja zakonodaje je cilj Albanije, da se v prvi fazi osredotoči na temeljne elemente pravnega reda Skupnosti z uporabo posebnih meril uspešnosti, kot je opisano v Naslovu VI tega sporazuma.

Stabilizacijsko-pridružitveni svet, ustanovljen na podlagi člena 116, redno pregleduje uporabo tega sporazuma ter izvajanje pravnih, upravnih, institucionalnih in gospodarskih reform s strani Albanije glede na preambulo in v skladu s splošnimi načeli, določenimi v tem sporazumu.

Prva faza se začne z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma. V petem letu po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma Stabilizacijsko-pridružitveni svet oceni napredek Albanije ter ugotovi, ali je bil dosežen zadovoljiv napredek za prehod v drugo fazo za doseg polnopravne pridružitve. Prav tako sprejme odločitve o vseh posebnih določbah, potrebnih za ureditev druge faze.

ČLEN 7

Sporazum je v celoti združljiv z ustreznimi določbami STO, zlasti s členom XXIV GATT 1994 in členom V GATS, in se izvaja v skladu s temi določbami.

NASLOV II

POLITIČNI DIALOG

ČLEN 8

1. Politični dialog med pogodbenicami se nadalje razvija v okviru tega sporazuma. Spremlja in utrjuje zблиževanje med Evropsko unijo in Albanijo ter prispeva k vzpostavitvi tesnih vezi solidarnosti in novih oblik sodelovanja med pogodbenicami.
2. Namen političnega dialoga je spodbujati zlasti:
 - polno vključitev Albanije v skupnost demokratičnih držav in njeno postopno približevanje Evropski uniji;
 - zблиževanje stališč pogodbenic o mednarodnih vprašanjih, po potrebi tudi preko izmenjave informacij, in zlasti tistih vprašanjih, ki utegnejo bistveno vplivati na pogodbenice;
 - regionalno sodelovanje in razvoj dobrih sosedskih odnosov;
 - skupna stališča o varnosti in stabilnosti v Evropi, vključno s sodelovanjem na področjih, ki jih zadeva skupna zunanja in varnostna politika Evropske unije.

3. Pogodbenice menijo, da je širjenje orožja za množično uničevanje in njihovih nosilcev državnim in nedržavnim akterjem ena najresnejših nevarnosti za mednarodno stabilnost in varnost. Pogodbenice zato soglašajo, da bodo sodelovale in prispevale k preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje in njihovih nosilcev v okviru popolne skladnosti in nacionalnega izvajanja obstoječih obveznosti v skladu s pogodbami in sporazumi o mednarodnem razoroževanju in neširjenju orožja ter drugimi ustreznimi mednarodnimi obveznostmi. Pogodbenice soglašajo, da je ta določba bistveni element tega sporazuma in bo del političnega dialoga, ki bo spremljal in usklajeval te elemente.

Nadalje pogodbenice soglašajo, da bodo sodelovale in prispevale k preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje in njihovih nosilcev:

- s sprejetjem ukrepov za podpis, ratifikacijo, pristop k, če je to potrebno, in popolno izvedbo vseh drugih ustreznih mednarodnih instrumentov;
- z vzpostavitvijo učinkovitega sistema za nadzor nacionalnega izvoza, s pomočjo katerega se bo nadzoroval izvoz in tranzit blaga, povezan z orožjem za množično uničevanje, vključno z nadzorom končne uporabe orožja za množično uničevanje v zvezi s tehnologijami z dvojno rabo, in del katerega so tudi učinkovite sankcije za kršitve nadzora izvoza.

Politični dialog o tej zadevi lahko poteka na regionalni ravni.

ČLEN 9

1. Politični dialog poteka v okviru Stabilizacijsko-pridružitvenega sveta, ki ima splošno pristojnost za vse zadeve, ki bi mu jih pogodbenice želele predložiti v obravnavo.

2. Na zahtevo pogodbenic lahko politični dialog poteka tudi v naslednjih oblikah:
- po potrebi v obliki srečanj višjih uradnikov, ki predstavljajo Albanijo, na eni strani ter predsedstva Sveta Evropske unije in Komisije na drugi strani,
 - z uporabo vseh diplomatskih poti med pogodbenicami, vključno z ustreznimi stiki v tretjih državah ter v Združenih narodih, OVSE, Svetu Evrope in drugih mednarodnih forumih;
 - na kateri koli drug način, ki bi koristno prispeval k utrjevanju, razvijanju in krepitvi tega dialoga.

ČLEN 10

Politični dialog na parlamentarni ravni poteka v okviru stabilizacijsko-pridružitvenega parlamentarnega odbora, ustanovljenega na podlagi člena 122.

ČLEN 11

Politični dialog lahko poteka v večstranskem okviru in kot regionalni dialog, v katerega so vključene druge države regije.

NASLOV III

REGIONALNO SODELOVANJE

ČLEN 12

Albanija dejavno spodbuja regionalno sodelovanje v skladu s svojo zavezo mednarodnemu in regionalnemu miru in stabilnosti ter razvoju dobrih sosedskih odnosov. Skupnost lahko s programi pomoči, tj. programi tehnične pomoči, podpira projekte z regionalnimi ali čezmejnimi razsežnostmi.

Kadar koli namerava Albanija okrepiti svoje sodelovanje z eno od držav, navedenih v členih 13, 14 in 15 spodaj, o tem obvesti Skupnost in države članice ter se z njimi posvetuje v skladu z določbami iz Naslova X.

Albanija pregleda obstoječe dvostranske sporazume z vsemi zadevnimi državami ali sklene nove sporazume, da zagotovi njihovo skladnost z načeli iz memoranduma o soglasju o olajšanju in liberalizaciji trgovine, ki je bil podpisan v Bruslju 27. junija 2001.

ČLEN 13

Sodelovanje z drugimi državami,
ki so podpisale stabilizacijsko-pridružitveni sporazum

Po podpisu tega sporazuma Albanija začne pogajanja z državami, ki so že podpisale stabilizacijsko-pridružitveni sporazum, da bi sklenila dvostranske konvencije o regionalnem sodelovanju, s ciljem razširiti obseg sodelovanja med zadevnimi državami.

Glavni elementi teh konvencij so:

- politični dialog;
- vzpostavitev območja proste trgovine med pogodbenicami v skladu z ustreznimi določbami STO;
- medsebojne koncesije v zvezi s pretokom delovne sile, ustanavljanjem, opravljanjem storitev, tekočimi plačili in pretokom kapitala kot tudi z drugimi politikami, ki se nanašajo na pretok oseb, na ravni tega sporazuma;
- določbe o sodelovanju na drugih področjih, ne glede na to, če so zajeta v tem sporazumu ali ne, in zlasti v pravosodju in notranjih zadevah.

Te konvencije po potrebi vsebujejo določbe o vzpostavitvi potrebnih institucionalnih mehanizmov.

Te konvencije se sklenejo v dveh letih po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma. Pripravljenost Albanije za sklenitev takih konvencij bo pogoj za nadaljnji razvoj odnosov med Albanijo in Evropsko unijo.

Albanija začne pogajanja z ostalimi državami regije, čim te države podpišejo stabilizacijsko-pridružitveni sporazum.

ČLEN 14

Sodelovanje z drugimi državami, udeleženi v stabilizacijsko-pridružitvenem procesu

Albanija se vključi v regionalno sodelovanje z drugimi državami, udeleženi v stabilizacijsko-pridružitvenem procesu, na nekaterih ali vseh področjih sodelovanja, ki jih zajema ta sporazum, zlasti na področjih skupnega interesa. Takšno sodelovanje mora biti združljivo z načeli in cilji tega sporazuma.

ČLEN 15

Sodelovanje z državami kandidatkami za pristop k Evropski uniji

1. Albanija lahko spodbuja sodelovanje in sklene konvencijo o regionalnem sodelovanju s katero koli državo kandidatko za pristop k Evropski uniji na katerem koli področju sodelovanja, ki ga zajema ta sporazum. Cilj takšne konvencije je postopno prilagajanje dvostranskih odnosov med Albanijo in to državo ustreznemu delu odnosov med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami ter to državo.
2. Albanija začne pogajanja s Turčijo, da bi na podlagi obojestranske koristi sklenila sporazum o vzpostavitvi območja proste trgovine med obema pogodbenicama v skladu s členom XXIV GATT in o liberalizaciji ustanavljanja in opravljanja storitev med njima na ravni, enakovredni temu sporazumu, v skladu s členom V GATS.

Ta pogajanja je treba začeti čim prej, da bi takšen sporazum sklenili pred koncem prehodnega obdobja, omenjenega v členu 16(1).

NASLOV IV

PROSTI PRETOK BLAGA

ČLEN 16

1. Skupnost in Albanija postopno vzpostavita območje proste trgovine v obdobju največ desetih let od dneva začetka veljavnosti tega sporazuma v skladu z določbami tega sporazuma in določbami GATT 1994 in STO. Pri tem se upoštevajo posebne zahteve, določene v nadaljnjem besedilu.
2. V trgovini med pogodbenicami se za uvrščanje blaga uporablja kombinirana nomenklatura.
3. Osnovna dajatev, za katero je treba uporabiti postopna znižanja, določena v tem sporazumu, je za vsak izdelek dajatev, ki se dejansko uporablja *erga omnes* na dan pred podpisom tega sporazuma.
4. Znižane dajatve, ki jih mora uporabiti Albanija in izračunane na način, določen v tem sporazumu, se zaokrožijo na cele številke z uporabo skupnih aritmetičnih načel. Tako se vse številke, pri katerih je število za decimalno vejico manjše ali enako 50, zaokrožijo navzdol na najbližjo celo številko; vse številke, pri katerih je za decimalno vejico število večje od 50, se zaokrožijo navzgor na najbližjo celo številko.

5. Če se po podpisu tega sporazuma uporabi kakršno koli tarifno znižanje na podlagi *erga omnes*, zlasti znižanja, dogovorjena v okviru carinskih pogajanj v STO, morajo tako znižane dajatve nadomestiti osnovne dajatve, omenjene v odstavku 3, od dneva, ko se takšna znižanja začnejo uporabljati.
6. Skupnost in Albanija se medsebojno obvestita o svojih osnovnih dajatvah.

POGLAVJE I

INDUSTRIJSKI IZDELKI

ČLEN 17

1. Določbe tega poglavja se uporabljajo za izdelke s poreklom iz Skupnosti ali Albanije, ki so naštetih v poglavjih 25 do 97 kombinirane nomenklature, razen proizvodov, naštetih v alineji (ii) točke 1 Priloge 1 k Sporazumu o kmetijstvu (GATT 1994).
2. Trgovina med pogodbenicami s proizvodi, zajetimi v Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo, poteka v skladu z določbami te pogodbe.

ČLEN 18

1. Carinske dajatve pri uvozu izdelkov s poreklom iz Albanije v Skupnost se odpravijo z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma.
2. Količinske omejitve pri uvozu v Skupnost in ukrepi z enakim učinkom se za izdelke s poreklom iz Albanije odpravijo z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma.

ČLEN 19

1. Carinske dajatve pri uvozu blaga s poreklom iz Skupnosti v Albanijo, razen carinskih dajatev, naštetih v Prilogi I, se odpravijo z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma.
2. Carinske dajatve pri uvozu blaga s poreklom iz Skupnosti v Albanijo, našete v Prilogi I, se postopno znižujejo v skladu z naslednjim časovnim razporedom:
 - na dan začetka veljavnosti tega sporazuma se uvozna dajatev zniža na 80 % osnovne dajatve;
 - 1. januarja v prvem letu po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma se uvozna dajatev zniža na 60 % osnovne dajatve;

- 1. januarja v drugem letu po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma se uvozna dajatev zniža na 40 % osnovne dajatve;
 - 1. januarja v tretjem letu po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma se uvozna dajatev zniža na 20 % osnovne dajatve;
 - 1. januarja v četrtem letu po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma se uvozna dajatev zniža na 10 % osnovne dajatve;
 - 1. januarja v petem letu po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma se ostale uvozne dajatve odpravijo.
3. Količinske omejitve pri uvozu blaga s poreklom iz Skupnosti v Albanijo in ukrepi z enakim učinkom se odpravijo z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma.

ČLEN 20

Skupnost in Albanija z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma v medsebojni trgovini odpravita vse dajatve, katerih učinek je enak carinskim dajatvam pri uvozu.

ČLEN 21

1. Z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma Skupnost in Albanija odpravita vse carinske dajatve pri izvozu in dajatve z enakim učinkom.
2. Z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma Skupnost in Albanija odpravita vse medsebojne količinske omejitve pri izvozu in ukrepe z enakim učinkom.

ČLEN 22

Albanija izjavlja, da je pripravljena znižati svoje carinske dajatve v trgovini s Skupnostjo prej, kot je predvideno v členu 19, če to omogočajo splošne gospodarske razmere in stanje zadevnega gospodarskega sektorja.

Stabilizacijsko-pridružitveni svet v zvezi s tem preuči stanje in oblikuje ustrezna priporočila.

ČLEN 23

Protokol 1 določa režime za izdelke iz železa in jekla iz poglavij 72 in 73 kombinirane nomenklature.

POGLAVJE II

KMETIJSTVO IN RIBIŠTVO

ČLEN 24

Opredelitev

1. Določbe tega poglavja se uporabljajo za trgovino s kmetijskimi in ribiškimi proizvodi s poreklom iz Skupnosti ali Albanije.
2. Izraz "kmetijski in ribiški proizvodi" pomeni proizvode, naštete v poglavjih 1 do 24 kombinirane nomenklature, in proizvode, naštete v alineji (ii) točke 1 Priloge 1 k Sporazumu o kmetijstvu (GATT, 1994).
3. Ta opredelitev vključuje ribe in ribiške proizvode iz Poglavja 3 pod tarifnima številka 1604 in 1605 ter pod tarifnimi podštevilkami 0511 91, 2301 20 00 in 1902 20 10.

ČLEN 25

Protokol 2 določa trgovinske režime za predelane kmetijske proizvode, ki so našteti v njem.

ČLEN 26

1. Skupnost z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma odpravi vse količinske omejitve in ukrepe z enakim učinkom pri uvozu kmetijskih in ribiških proizvodov s poreklom iz Albanije.
2. Albanija z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma odpravi vse količinske omejitve in ukrepe z enakim učinkom pri uvozu kmetijskih in ribiških proizvodov s poreklom iz Skupnosti.

ČLEN 27

Kmetijski proizvodi

1. Skupnost z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma odpravi carinske dajatve in dajatve z enakim učinkom pri uvozu kmetijskih proizvodov s poreklom iz Albanije, razen proizvodov pod tarifnimi številkami 0102, 0201, 0202, 1701, 1702 in 2204 kombinirane nomenklature.

V primeru proizvodov iz poglavij 7 in 8 kombinirane nomenklature, za katere je s skupno carinsko tarifo določena uporaba dajatev *ad valorem* in posebne carinske dajatve, odprava velja samo za dajatve *ad valorem*.

2. Skupnost z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma uporablja dajatev prost dostop za uvoz proizvodov s poreklom iz Albanije v Skupnosti, in sicer proizvodov pod tarifnima številka 1701 in 1702 kombinirane nomenklature, do meje letne tarifne kvote 1000 ton.
3. Albanija na dan začetka veljavnosti tega sporazuma:
 - (a) odpravi carinske dajatve, ki se uporabljajo pri uvozu nekaterih kmetijskih proizvodov s poreklom iz Skupnosti, naštetih v Prilogi II(a);
 - (b) postopno zniža carinske dajatve, ki se uporabljajo pri uvozu nekaterih kmetijskih proizvodov s poreklom iz Skupnosti, naštetih v Prilogi II(b), v skladu s časovnim razporedom, ki je za vsak proizvod naveden v omenjeni prilogi;
 - (c) odpravi carinske dajatve, ki se uporabljajo pri uvozu nekaterih kmetijskih proizvodov s poreklom iz Skupnosti, naštetih v *Prilogi II(c)*, do meje tarifne kvote, navedene za zadevne proizvode.
4. Protokol 3 določa režime za vina in žgane pijače, ki so navedeni v njem.

ČLEN 28

Ribiški proizvodi

1. Skupnost z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma odpravi vse carinske dajatve za ribe in ribiške proizvode, razen proizvodov, naštetih v Prilogi III, s poreklom iz Albanije. Za proizvode, našete v Prilogi III, se uporabljajo določbe iz te priloge.
2. Albanija z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma ne uporablja več carinskih dajatev ali dajatev z učinkom, enakim carinskim dajatvam za ribe in ribiške proizvode s poreklom iz Skupnosti.

ČLEN 29

Ob upoštevanju obsega trgovine s kmetijskimi in ribiškimi proizvodi med pogodbenicami, posebne občutljivosti teh proizvodov, pravil skupne politike Skupnosti na področju kmetijstva in ribištva ter politike Albanije na področju kmetijstva in ribištva, vloge kmetijstva in ribištva v gospodarstvu Albanije ter posledic večstranskih trgovinskih pogajanj v okviru STO Skupnost in Albanija najpozneje v šestih letih po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma v okviru Stabilizacijsko-pridružitenega sveta za vsak proizvod posebej na pravilni in ustrezni vzajemni osnovi preučita možnosti za medsebojno odobritev nadaljnjih koncesij, da bi se izvedla večja liberalizacija trgovine s kmetijskimi in ribiškimi proizvodi.

ČLEN 30

Določbe tega poglavja ne vplivajo na enostransko uporabo ugodnejših ukrepov ene ali druge pogodbenice.

ČLEN 31

Ne glede na druge določbe tega sporazuma in zlasti členov 38 in 43 se obe pogodbenici v primeru, da zaradi posebne občutljivosti kmetijskih in ribiških trgov uvoz proizvodov s poreklom iz ene pogodbenice, za katerega se uporabljajo koncesije iz člena 25, povzroči resne motnje na trgih ali pri nacionalnih regulativnih mehanizmih druge pogodbenice, takoj posvetujeta, da bi poiskali ustrezno rešitev. Dokler se takšna rešitev ne najde, lahko zadevna pogodbenica sprejme primerne ukrepe, ki so po njenem mnenju potrebni.

POGLAVJE III

SKUPNE DOLOČBE

ČLEN 32

Določbe tega poglavja se uporabljajo za trgovino med pogodbenicami z vsemi proizvodi, razen če je v tem sporazumu ali v protokolih 1, 2 ali 3 predvideno drugače.

ČLEN 33

Mirovanje

1. Z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma se v trgovini med Skupnostjo in Albanijo ne uvajajo nove carinske dajatve pri uvozu ali izvozu ali dajatve z enakim učinkom, prav tako se ne povečujejo dajatve, ki se že uporabljajo.
2. Z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma se v trgovini med Skupnostjo in Albanijo ne uvajajo nove količinske omejitve pri uvozu ali izvozu ali ukrepi z enakim učinkom, prav tako se ne smejo zaostrii obstoječe omejitve.
3. Brez poseganja v koncesije iz člena 26 določbe iz odstavkov 1 in 2 tega člena ne omejujejo izvajanje kmetijske politike Albanije in Skupnosti ali sprejetje kakršnih koli ukrepov v okviru teh politik, če to ne vpliva negativno na uvozni režim iz prilog II in III.

ČLEN 34

Prepoved fiskalne diskriminacije

1. Pogodbenice se vzdržijo vseh ukrepov ali praks notranje fiskalne narave, ki neposredno ali posredno povzročajo razlikovanje med proizvodi ene pogodbenice in podobnimi proizvodi s poreklom z ozemlja druge pogodbenice, če ti obstajajo, pa jih odpravijo.

2. Proizvodi, izvoženi na ozemlje ene od pogodbenic, ne smejo biti upravičeni do povračila notranjih posrednih davkov, ki presega višino zanje veljavnega posrednega obdavčenja.

ČLEN 35

Določbe o odpravi carinskih dajatev pri uvozu se uporabljajo tudi za carine fiskalne narave.

ČLEN 36

Carinske unije, območja proste trgovine, čezmejne ureditve

1. Ta sporazum ne preprečuje ohranjanja ali uvajanja carinskih unij, območij proste trgovine ali ureditev obmejne trgovine, razen če spreminjajo trgovinski režim, predviden v tem sporazumu.
2. V prehodnem obdobju, opredeljenem v členu 19, ta sporazum ne vpliva na izvajanje posebne preferencialne ureditve, s katero se ureja pretok blaga in ki je določena v mejnih sporazumih, predhodno sklenjenih med eno ali več državami članicami in Albanijo, ali izhaja iz dvostranskih sporazumov, opredeljenih v Naslovu III, ki jih je Albanija sklenila za spodbujanje regionalne trgovine.

3. Pogodbenice se v okviru Stabilizacijsko-pridružitvenega sveta med seboj posvetujejo o sporazumih, opisanih v odstavkih 1 in 2, in, kadar se to zahteva, o drugih pomembnejših zadevah v zvezi z njihovo trgovinsko politiko do tretjih držav. Zlasti v primeru pristopa tretje države k Skupnosti se opravijo posvetovanja, da se zagotovi upoštevanje obojestranskih interesov Skupnosti in Albanije, navedenih v tem sporazumu.

ČLEN 37

Damping in subvencije

1. Določbe tega sporazuma pogodbenicam ne preprečujejo ukrepanja na področju trgovinske zaščite v skladu z odstavkom 2 tega člena in členom 38.
2. Če ena od pogodbenic v trgovini z drugo pogodbenico ugotovi damping in/ali subvencije, proti katerim se lahko izvede izravnalni ukrep, lahko prva pogodbenica sprejme ustrezne ukrepe proti takšnemu ravnanju v skladu s Sporazumom STO o izvajanju člena VI Splošnega sporazuma o tarifah in trgovini iz leta 1994 ter Sporazuma STO o subvencijah in izravnalnih ukrepih ali z njimi povezano notranjo zakonodajo.

ČLEN 38

Splošna zaščitna klavzula

1. Določbe člena XIX GATT 1994 in Sporazum STO o zaščitni klavzuli se uporabljajo za obe pogodbenici.
2. Kadar se kateri koli proizvod ene pogodbenice uvozi na ozemlje druge pogodbenice v tako povečanih količinah ali pod takimi pogoji, da to povzroči ali grozi, da bo povzročilo:
 - resno škodo domači industriji podobnih ali neposredno konkurenčnih proizvodov na ozemlju pogodbenice uvoznice ali
 - resne motnje v katerem koli gospodarskem sektorju ali težave, zaradi katerih se lahko resno poslabša gospodarski položaj regije pogodbenice uvoznice,

lahko pogodbenica uvoznica sprejme ustrezne ukrepe v skladu s pogoji in postopki, določenimi v tem členu.

3. Dvostranski zaščitni ukrepi glede uvoza iz druge pogodbenice ne presegajo okvira, ki je potreben za odpravo nastalih težav, in bi morali običajno zajemati opustitev nadaljnjega znižanja katerih koli veljavnih stopenj dajatve, ki je v tem sporazumu predvidena za zadevni proizvod, ali povišanje stopnje dajatve za ta proizvod do zgornje meje, ki ustreza dajatvi državo z največjimi ugodnostmi (MFN), ki se uporablja za isti proizvod. Takšni ukrepi vsebujejo jasne določbe za odpravo teh ukrepov najpozneje na koncu določenega obdobja in se ne izvajajo dlje od enega leta. V izrednih okoliščinah se lahko ukrepi sprejmejo za obdobje največ treh let. Dvostranski zaščitni ukrepi se uporabijo za uvoz proizvoda, za katerega so bili takšni ukrepi predhodno sprejeti za obdobje najmanj treh let po izteku ukrepa.

4. V primerih iz tega člena, in sicer pred sprejetjem ukrepov, predvidenih v tem členu, ali v primerih, na katere se nanaša odstavek 5(b), Skupnost oziroma Albanija Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu čim prej predloži vse ustrezne informacije z namenom, da poišče rešitev, ki bo sprejemljiva za obe pogodbenici.

5. Za izvajanje zgornjih odstavkov se uporabljajo naslednje določbe:

(a) Težave, ki izhajajo iz primerov, na katere se nanaša ta člen, se posredujejo v preučitev Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu, ki lahko sprejme kakršen koli sklep, potreben za njihovo odpravo.

Če Stabilizacijsko-pridružitveni svet ali pogodbenica izvoznica v 30 dneh po posredovanju zadeve Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu ne sprejmeta sklepa, potrebnega za odpravo teh težav, ali druge zadovoljive rešitve, lahko pogodbenica uvoznica sprejme ustrezne ukrepe za odpravo težave v skladu s tem členom. Pri izbiri zaščitnih ukrepov imajo prednost ukrepi, ki najmanj motijo delovanje ureditev, ki jih določa ta sporazum. Z zaščitnimi ukrepi, uporabljenimi v skladu s členom XIX GATT in Sporazuma STO o zaščitnih ukrepih, se ohranja raven/meja preferencialov iz tega sporazuma.

- (b) Če izjemne in kritične razmere, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje, ne omogočijo predhodnih informacij ali preiskave, lahko zadevna pogodbenica v primerih, opredeljenih v tem členu, nemudoma uporabi začasne ukrepe, potrebne za odpravo teh razmer, in o tem takoj obvesti drugo pogodbenico.

O zaščitnih ukrepih se takoj obvesti Stabilizacijsko-pridružitveni svet, ki se o njih redno posvetuje, zlasti z namenom, da se oblikuje časovni raspored za njihovo odpravo, takoj ko to dopuščajo okoliščine.

6. Če Skupnost ali Albanija za uvoz proizvodov, ki bi lahko povzročil težave, navedene v tem členu, uvede upravni postopek, katerega namen je čim hitreje zagotoviti informacije o gibanju trgovinskih tokov, o tem obvesti drugo pogodbenico.

ČLEN 39

Klavzula o pomanjkanju

1. Če izpolnjevanje določb iz tega naslova povzroči:
 - (a) resno pomanjkanje ali nevarnost resnega pomanjkanja živil ali drugih proizvodov, ki jih pogodbenica izvoznica nujno potrebuje ali
 - (b) ponovni izvoz proizvoda v tretjo državo, za katerega pogodbenica izvoznica ohranja količinske omejitve izvoza, carinske dajatve ali ukrepe ali dajatve z enakim učinkom in ima lahko zaradi zgornjih primerov pogodbenica izvoznica večje težave, lahko ta pogodbenica sprejme ustrezne ukrepe v skladu s pogoji in postopki, določenimi v tem členu.
2. Pri izbiri ukrepov imajo prednost ukrepi, ki najmanj motijo delovanje ureditev iz tega sporazuma. Takšni ukrepi se ne uporabljajo kot sredstvo samovoljne ali neupravičene diskriminacije pod enakimi pogoji ali prikritega omejevanja trgovine ter se odpravijo, ko pogoji za upravičenost ukrepov ne obstajajo več.

3. Pred sprejetjem ukrepov, predvidenih v odstavku 1, ali čim prej v primerih, na katere se nanaša odstavek 4, Skupnost oziroma Albanija Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu predloži vse ustrezne informacije z namenom, da poišče rešitev, ki bo sprejemljiva za pogodbenice. V okviru Stabilizacijsko-pridružitvenega sveta se pogodbenice lahko dogovorijo o sredstvih, ki so potrebna za odpravo težav. Če v tridesetih dneh od posredovanja zadeve Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu pogodbenice ne sklenejo dogovora, lahko pogodbenica izvoznica uporabi ukrepe iz tega člena v zvezi z izvozom zadevnega proizvoda.
4. Če v izjemnih in kritičnih razmerah, v katerih je potrebno takojšnje ukrepanje, ni mogoče pridobiti predhodnih informacij ali izvesti preiskave, lahko Skupnost oziroma Albanija nemudoma uporabi previdnostne ukrepe, potrebne za odpravo teh razmer, in o tem takoj obvesti drugo pogodbenico.
5. O kakršnih koli ukrepih, ki se uporabijo v skladu s tem členom, se takoj obvesti Stabilizacijsko-pridružitveni svet, v okviru katerega se o njih redno posvetuje, zlasti z namenom, da se določi časovni raspored za njihovo odpravo, kakor hitro okoliščine to omogočajo.

ČLEN 40

Državni monopoli

Albanija postopno prilagodi vse državne monopole trgovinske narave, da bi do konca petega leta po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma zagotovila, da med državljani držav članic in Albanije ni nobene diskriminacije glede pogojev, pod katerimi se blago nabavlja in trži. Stabilizacijsko-pridružitveni svet se obvesti o sprejetih ukrepih za doseg tega cilja.

ČLEN 41

Protokol 4 določa pravila o poreklu blaga za uporabo določb tega sporazuma, razen če je v tem sporazumu določeno drugače.

ČLEN 42

Dovoljene omejitve

Sporazum ne izključuje prepovedi ali omejitev uvoza, izvoza ali prevoza blaga, ki so utemeljene z javno moralo, javnim redom ali javno varnostjo, varovanjem zdravja in življenja ljudi, živali in rastlin, z varstvom nacionalnih bogastev z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo ali z varstvom intelektualne, industrijske in poslovne lastnine ali s predpisi v zvezi z zlatom in srebrom. Takšne prepovedi ali omejitve ne smejo biti sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikritega omejevanja trgovine med pogodbenicami.

ČLEN 43

1. Pogodbenice se strinjajo, da je upravno sodelovanje bistvenega pomena za izvajanje in nadzor prednostne obravnave, odobrene na podlagi tega naslova, in poudarjajo svojo zavezo boju proti nepravilnostim in goljufijam v carinskih in s tem povezanih zadevah.
2. Če pogodbenica na podlagi objektivnih informacij ugotovi, da se upravno sodelovanje ne zagotavlja in/ali se pojavljajo nepravilnosti ali goljufije v okviru tega naslova, lahko zadevna pogodbenica začasno opusti preferencialno obravnavo zadevnega(-ih) proizvoda(-ov) v skladu s tem členom.

3. V tem členu nezagotavljanje upravnega sodelovanja med drugim pomeni:
- (a) ponavljajoče se nespoštovanje obveznosti preverjanja porekla zadevnega(-ih) proizvoda(-ov);
 - (b) stalno zavračanje ali nepotrebno odlašanje pri izvajanju in/ali sporočanju rezultatov naknadnega preverjanja dokazila o poreklu;
 - (c) stalno zavračanje ali nepotrebno odlašanje pri pridobivanju pooblastil za izvajanje misij v zvezi z upravnim sodelovanjem, da bi se preverila verodostojnost dokumentov ali točnost informacij v zvezi z odobritvijo zadevne preferencialne obravnave.

Za namen tega člena je nepravilnosti ali goljufijo med drugim mogoče ugotoviti, kadar se uvoz blaga, ki presega običajno raven proizvodnje in izvoznih zmogljivosti druge pogodbenice, brez zadovoljive obrazložitve močno poveča in je to povezano z objektivnimi informacijami o nepravilnostih ali goljufiji.

4. Pri uporabi začasnih opustitev veljajo naslednji pogoji:
- (a) pogodbenica, ki je ugotovila, da se upravno sodelovanje ne zagotavlja, in/ali je ugotovila nepravilnosti ali goljufijo, o svojih ugotovitvah in objektivnih informacij brez nepotrebne odlašanja obvesti Stabilizacijsko-pridružitveni odbor ter na podlagi vseh ustreznih informacij in objektivnih ugotovitev začne posvetovanja v okviru Stabilizacijsko-pridružitvenega odbora, da bi se sprejela rešitev, ki bo sprejemljiva za obe pogodbenici;
 - (b) kadar se pogodbenice posvetujejo v okviru Stabilizacijsko-pridružitvenega odbora in se v treh mesecih po obvestilu ne dogovorita o sprejemljivi rešitvi, lahko zadevna pogodbenica začasno opusti preferencialno obravnavo zadevnega(-ih) proizvoda(-ov). O začasnih opustitvah se brez nepotrebne odlašanja obvesti Stabilizacijsko-pridružitveni odbor;
 - (c) začasne opustitve iz tega člena se omejuje toliko, kolikor je to nujno za zaščito finančnih interesov zadevne pogodbenice. Ne presegajo obdobja šestih mesecev, ki se lahko podaljša. O začasnih opustitvah se takoj po njihovem sprejetju obvesti Stabilizacijsko-pridružitveni odbor. O opustitvah se redno posvetuje v okviru Stabilizacijsko-pridružitvenega odbora, zlasti z namenom, da se opustitve prenehajo uporabljati takoj, ko pogoji za njihovo uporabo prenehajo.

5. Hkrati z obvestilom Stabilizacijsko-pridružitvenemu odboru iz odstavka 4(a) mora zadevna pogodbenica v Uradnem listu objaviti obvestilo uvoznikom. V obvestilu uvoznikom je treba navesti, da je za zadevni proizvod na podlagi objektivnih informacij ugotovljeno neizvajanje upravnega sodelovanja in/ali nepravilnosti ali goljufija.

ČLEN 44

V primeru napake pristojnih organov pri ustreznem vodenju preferencialnega sistema uvoza in zlasti pri uporabi določb protokola obstoječega sporazuma v zvezi z opredelitvijo pojma "proizvodov s poreklom" in metod upravnega sodelovanja, pri čemer zaradi te napake nastanejo posledice na področju uvoznih dajatev, lahko pogodbenica, ki se sooča s takšnimi posledicami, zaprosi Stabilizacijsko-pridružitveni svet, da preuči možnosti za sprejetje ustreznih ukrepov za razrešitev položaja.

ČLEN 45

Uporaba tega sporazuma ne posega v uporabo določb zakonodaje Skupnosti za Kanarske otoke.

NASLOV V

PRETOK DELOVNE SILE, USTANAVLJANJE, OPRAVLJANJE STORITEV, TEKOČA PLAČILA, PRETOK KAPITALA

POGLAVJE I

PRETOK DELOVNE SILE

ČLEN 46

1. Ob upoštevanju pogojev in načinov, ki veljajo v vsaki državi članici:
 - delavci, ki so državljani Albanije in so zakonito zaposleni na ozemlju države članice, zaradi svojega državljanstva niso diskriminirani glede na državljane te države članice, kar zadeva pogoje za delo, plačilo za opravljeno delo ali odpuščanje;
 - zakonec in otroci delavca, zakonito zaposlenega na ozemlju države članice, ki tam zakonito prebivajo, z izjemo zakoncev in otrok sezonskih delavcev in delavcev, ki prihajajo na delo v državo na podlagi dvostranskih sporazumov v skladu s členom 47, razen če ni v takšnih sporazumih predvideno drugače, imajo dostop do trga dela te države članice v obdobju, ko ima ta delavec dovoljenje za delo in bivanje v tej državi.

2. Albanija ob upoštevanju pogojev in načinov, ki veljajo v tej državi, prizna enako obravnavanje, kakor je predvideno v odstavku 1, delavcem, ki so državljani ene od držav članic in so zakonito zaposleni na ozemlju Albanije, kot tudi njihovim zakoncem in otrokom, ki zakonito prebivajo v omenjeni državi.

ČLEN 47

1. Ob upoštevanju položaja na trgu dela v državah članicah ter v skladu z njihovo zakonodajo in veljavnimi predpisi na področju mobilnosti delovne sile:

- bi se morale obstoječe možnosti za zaposlovanje albanskih delavcev, ki jih zagotavljajo države članice na podlagi dvostranskih sporazumov, ohraniti in po možnosti še izboljšati;
- druge države članice preučijo možnost sklenitve podobnih sporazumov.

2. Stabilizacijsko-pridružitveni svet preuči dodeljevanje drugih ugodnosti, vključno z možnostmi dostopa do strokovnega usposabljanja, v skladu z veljavnimi predpisi in postopki držav članic ter ob upoštevanju položaja na trgu dela v državah članicah in v Skupnosti.

ČLEN 48

1. Določijo se predpisi za usklajevanje sistemov socialne varnosti za delavce z albanskim državljanstvom, zakonito zaposlene na ozemlju države članice, in za člane njihovih družin, ki tam zakonito prebivajo. V ta namen sklep Stabilizacijsko-pridružitvenega sveta, ki ne sme vplivati na pravice ali obveznosti, ki izhajajo iz dvostranskih sporazumov, če ti sporazumi predvidevajo ugodnejšo obravnavo, določa naslednje:

- vse dobe zavarovanja, zaposlitve ali bivanja, ki jih ti delavci dosežejo v različnih državah članicah, se seštevajo za pokojnine in rente za starost, invalidnost in smrt ter za zdravstveno oskrbo teh delavcev in njihovih družinskih članov;
- vse pokojnine in rente za starost, smrt, nesrečo pri delu ali poklicno bolezen ali invalidnost kot njihovo posledico, razen prejemkov, ki niso zagotovljeni s prispevki za socialno varnost, so prosto prenosljive v skladu z zakonodajo države ali držav članic, v breme katerih gredo;
- ti delavci prejemajo družinske dodatke za svoje družinske člane, kot je opredeljeno zgoraj.

2. Albanija prizna delavcem, ki so državljani države članice in so zakonito zaposleni na ozemlju Albanije ter njihovim družinskim članom, ki na tem ozemlju zakonito prebivajo, podobno obravnavanje, kakor je opredeljeno v drugi in tretji alineji odstavka 1.

POGLAVJE II

USTANAVLJANJE

ČLEN 49

Za namene tega sporazuma:

- (a) "družba Skupnosti" oziroma "albanska družba" pomeni družbo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo države članice oziroma Albanije z registriranim sedežem ali osrednjo upravo ali glavno poslovno enoto na ozemlju Skupnosti oziroma Albanije.

Če pa ima družba, ustanovljena v skladu z zakonodajo države članice oziroma Albanije, samo svoj registriran sedež na ozemlju Skupnosti ali Albanije, se ta družba šteje za družbo Skupnosti oziroma Albanije, če je njeno delovanje v dejanski in trajni povezavi z gospodarstvom ene od držav članic oziroma Albanije;

- (b) "hčerinska družba" neke družbe pomeni družbo, ki je pod dejanskim nadzorom prve družbe;

- (c) "podružnica" družbe pomeni poslovno enoto, ki ni pravna oseba, je pa po obliki stalna enota, kot na primer izpostava matične družbe, ima svojo upravo in je materialno opremljena za poslovanje s tretjimi osebami, tako da jim, čeprav vedo, da bo, če bo potrebno, vzpostavljena pravna povezanost z matično družbo, ki ima svojo upravo v tujini, ni treba poslovati neposredno z matično družbo, ampak lahko svoje posle opravijo v poslovni enoti, ki je izpostava matične družbe;
- (d) "pravica do ustanavljanja" pomeni:
 - (i) za državljane pravico, da začnejo opravljati gospodarske dejavnosti kot samozaposlene osebe in da ustanavljajo podjetja, zlasti družbe, ki jih dejansko nadzorujejo. Status samozaposlene osebe in status lastnika podjetja ne dajeta pravice do iskanja ali sprejemanja zaposlitve na trgu dela druge pogodbenice niti pravice do dostopa na trg dela druge pogodbenice. Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za državljane, ki niso izključno samozaposlene osebe;
 - (ii) za družbe Skupnosti ali albanske družbe pravico, da začnejo opravljati gospodarske dejavnosti z ustanavljanjem hčerinskih družb in podružnic v Albaniji oziroma Skupnosti;
- (e) "delovanje" pomeni izvajanje gospodarskih dejavnosti;
- (f) "gospodarske dejavnosti" načeloma vključujejo industrijske, trgovinske in poslovne dejavnosti ter obrtne dejavnosti;

- (g) "državljan Skupnosti" oziroma "državljan Albanije" pomeni fizično osebo, ki je državljan ene od držav članic ali Albanije;
- (h) glede mednarodnega pomorskega prometa, vključno s kombiniranimi prevozi, ki vključujejo pomorski del prevozne verige, veljajo določbe tega poglavja in Poglavlja III tega naslova tudi za državljane držav članic oziroma Albanije, ki imajo sedež zunaj Skupnosti oziroma Albanije, in za ladijske prevoznike, ki so registrirani zunaj Skupnosti oziroma Albanije in so pod nadzorom državljanov države članice oziroma Albanije, če so njihova plovila registrirana v tej državi članici oziroma Albaniji v skladu z njihovo zakonodajo;
- (i) "finančne storitve" pomenijo dejavnosti, opredeljene v Prilogi IV. Stabilizacijsko-pridružitveni svet lahko področje uporabe te priloge razširi ali spremeni.

ČLEN 50

1. Albanija olajša vzpostavitev dejavnosti družb in državljanov Skupnosti na svojem ozemlju. V ta namen z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma zagotovi:

- (i) da bo ustanavljanje družb Skupnosti obravnavala na način, ki ni manj ugoden od obravnavanja, zagotovljenega albanskim družbam ali družbam iz tretjih držav, kar je ugodnejše, ter

- (ii) da bo delovanje hčerinskih družb in podružnic družb Skupnosti v Albaniji po njihovi ustanovitvi obravnavala na način, ki ni manj ugoden od obravnavanja albanskih družb in podružnic ali katerih koli hčerinskih družb in podružnic katere koli družbe iz tretje države, kar je ugodnejše.
2. Pogodbenice ne sprejmejo novih predpisov ali ukrepov, ki bi bili diskriminacijski na področju ustanavljanja družb Skupnosti ali Albanije na njenem ozemlju ali pri delovanju teh družb po njihovi ustanovitvi v primerjavi z njunimi lastnimi družbami.
3. Skupnost in njene države članice z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma zagotovijo:
- (i) da bodo ustanavljanje albanskih družb obravnavale na način, ki ni manj ugoden od obravnavanja, ki ga države članice zagotovijo lastnim družbam ali kateri koli družbi iz katere koli tretje države, kar je ugodnejše;
 - (ii) da bodo delovanje hčerinskih družb in podružnic albanskih družb, ustanovljenih na njihovem ozemlju, obravnavale na način, ki ni manj ugoden od obravnavanja, ki ga države članice zagotovijo lastnim družbam in podružnicam ali katerim koli hčerinskim družbam in podružnicam katere koli družbe iz tretje države, ustanovljenim na njihovem ozemlju, kar je ugodnejše.
4. Pet let po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma Stabilizacijsko-pridružitveni svet določi načine za razširitev uporabe zgornjih določb, da se upošteva pravica državljanov obeh pogodbenic, da začnejo opravljati gospodarske dejavnosti kot samozaposlene osebe.

5. Ne glede na določbe tega člena:
- (a) imajo od dneva začetka veljavnosti tega sporazuma hčerinske družbe in podružnice pravico do uporabe in najema nepremičnin v Albaniji;
 - (b) imajo hčerinske družbe in podružnice Skupnosti tudi pravico, da pridobijo in uživajo lastninske pravice do nepremičnin tako kot albanske družbe, glede javnih dobrin/dobrin v skupnem interesu pa enake pravice, kot jih uživajo albanske družbe, kadar so te pravice potrebne za opravljanje gospodarskih dejavnosti, za katere so ustanovljene, razen naravnih virov, kmetijskih zemljišč, gozdov in gozdarskih zemljišč. Sedem let po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma Stabilizacijsko-pridružitveni svet določi načine za razširitev pravic iz tega odstavka na izključena področja.

ČLEN 51

1. Ob upoštevanju določb člena 50, z izjemo finančnih storitev, opredeljenih v Prilogi IV, lahko vsaka pogodbenica s predpisi ureja pravico družb in državljanov do ustanavljanja in delovanja na njenem ozemlju, če ti predpisi ne diskriminirajo družb in državljanov druge pogodbenice v primerjavi z lastnimi družbami in državljani.

2. V zvezi s finančnimi storitvami se pogodbenici ne glede na katere koli druge določbe tega sporazuma ne sme preprečiti, da sprejme ukrepe v skladu z načelom varnega in skrbnega poslovanja, vključno z ukrepi za zaščito investitorjev, vlagateljev, imetnikov zavarovalnih polic ali oseb, ki so v fiduciarnem razmerju z izvajalcem finančnih storitev, ali da bi zagotovila celovitost in stabilnost finančnega sistema. Ti ukrepi se ne uporabljajo kot sredstvo za izogibanje obveznostim pogodbenice iz tega sporazuma.
3. Nobena določba tega sporazuma pogodbenici ne nalaga obveznosti, da razkrije informacije, ki se nanašajo na posle in račune posameznih strank, ali katere koli zaupne ali zaščitene informacije, s katerimi razpolagajo osebe javnega prava.

ČLEN 52

1. Brez poseganja v Večstranski sporazum o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA) se določbe tega poglavja ne uporabljajo za storitve v zračnem prometu, prevozne storitve na področju celinskih plovnih poti in storitve kabotaže v pomorskem prometu.
2. Stabilizacijsko-pridružitveni svet lahko oblikuje priporočila za izboljšanje stanja na področju ustanavljanja in delovanja na področjih, ki jih zajema odstavek 1.

ČLEN 53

1. Določbe členov 50 in 51 ne preprečujejo pogodbenici, da za ustanavljanje in delovanje podružnic družb na njenem ozemlju, ki pripadajo družbam druge pogodbenice, ki niso registrirane na ozemlju prve pogodbenice, uporablja posebna pravila, katerih uporaba je utemeljena zaradi pravnih ali tehničnih razlik med temi podružnicami v primerjavi s podružnicami družb, ki so registrirane na njenem ozemlju, ali da pri finančnih storitvah tako ravna iz previdnostnih razlogov.
2. Različna obravnava se uporablja samo, ko je to nujno potrebno zaradi navedenih pravnih ali tehničnih razlik ali, v primeru finančnih storitev, zaradi previdnostnih razlogov.

ČLEN 54

Da bi državljanom Skupnosti in državljanom Albanije olajšali začetek in opravljanje zakonsko urejenih poklicnih dejavnosti v Albaniji oziroma Skupnosti, Stabilizacijsko-pridružitveni svet preuči, kateri ukrepi so potrebni za medsebojno priznavanje kvalifikacij. Sprejme lahko vse ukrepe, potrebne v ta namen.

ČLEN 55

1. Družba Skupnosti, ustanovljena na ozemlju Albanije oziroma Skupnosti, ima pravico v eni od svojih hčerinskih družb ali podružnic v skladu z veljavnimi predpisi države gostiteljice tako ustanovljene družbe na ozemlju Albanije oziroma Skupnosti zaposliti ali imeti zaposlene delavce državljane držav članic Skupnosti oziroma Albanije, pod pogojem, da je to osebje ključno osebje, kot je opredeljeno v odstavku 2 tega člena, in da je zaposleno izključno v družbah, hčerinskih družbah ali podružnicah. Dovoljenja za bivanje in delo teh delavcev veljajo samo za čas takšne zaposlitve.

2. Ključno osebje zgoraj omenjenih družb, v nadaljnjem besedilu "organizacije", je "znotraj podjetja premeščeno osebje", kot je opredeljeno v točki (c), po spodaj navedenih kategorijah, pod pogojem, da je organizacija pravna oseba in da so bile te osebe pri njej zaposlene ali so bile njeni družbeniki (razen večinskih delničarjev) vsaj neposredno eno leto pred premestitvijo:

(a) osebe na vodilnih položajih v organizaciji, ki vodijo zlasti upravljanje podjetja, pri čemer jih na splošno nadzorujejo ali usmerjajo predvsem upravni odbor ali delničarji podjetja ali drug enakovreden organ, kar vključuje:

- vodenjem podjetja, oddelka ali pododdelka podjetja;
- nadzor in kontrolo dela drugih nadzornih, strokovnih ali vodilnih uslužbencev;

- pooblastilo, da osebno zaposlijo in odpustijo ali priporočijo zaposlitev, odpuščanje ali druge kadrovske ukrepe;
- (b) osebe, zaposlene v organizaciji, s posebnimi znanji, bistvenimi za poslovanje, raziskovalno opremo, tehniko ali vodenje podjetja. Presoja takšnega znanja lahko poleg posebnega znanja, značilnega za podjetje, odraža tudi visoko stopnjo strokovne usposobljenosti glede na vrsto dela ali poslovanja, ki zahteva posebno tehnično znanje, vključno s pripadnostjo poklicu, za opravljanje katerega je potrebno posebno dovoljenje;
- (c) "premeščenec znotraj podjetja" je opredeljen kot fizična oseba, ki dela znotraj organizacije na ozemlju pogodbenice in je zaradi opravljanja gospodarske dejavnosti začasno premeščena na ozemlje druge pogodbenice; zadevna organizacija mora imeti svojo glavno poslovno enoto na ozemlju pogodbenice, oseba pa mora biti premeščena v podjetje (podružnico, hčerinsko družbo) navedene organizacije, ki dejansko opravlja podobno gospodarsko dejavnost na ozemlju druge pogodbenice.
3. Vstop državljanov Albanije oziroma Skupnosti na ozemlje Skupnosti in njihova začasna prisotnost na tem ozemlju se dovoli, če so predstavniki družb osebe na vodilnih položajih znotraj družbe, kot je opredeljeno v odstavku 2(a), in so zadolžene za ustanovitev hčerinske družbe ali podružnice Skupnosti albanske družbe ali albanske hčerinske družbe ali podružnice družbe Skupnosti v državi članici oziroma Albaniji, če:
- navedeni predstavniki ne opravljajo neposredne prodaje ali opravljajo storitve in
 - ima družba svojo glavno poslovno enoto zunaj Skupnosti oziroma Albanije ter v navedeni državi članici oziroma Albaniji nima drugih predstavnikov, uradov, podružnic ali hčerinskih družb.

ČLEN 56

V prvih petih letih po začetku veljavnosti tega sporazuma lahko Albanija prehodno uvede ukrepe, ki odstopajo od določb tega poglavja, kar zadeva pravico družb in državljanov Skupnosti do ustanavljanja, če so določene gospodarske panoge

- v postopku prestrukturiranja ali se soočajo z resnimi težavami, zlasti če te povzročajo večje socialne probleme v Albaniji ali
- se te panoge soočajo z možnostjo izgube ali občutnega zmanjšanja celotnega tržnega deleža, ki ga imajo albanske družbe ali državljanji v določenem sektorju ali gospodarski panogi v Albaniji, ali
- so novo nastajajoče gospodarske panoge v Albaniji.

Takšni ukrepi:

- (i) se prenehajo uporabljati najpozneje sedem let po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma;
- (ii) so primerni in potrebni za izboljšanje položaja ter
- (iii) niso diskriminacijski glede dejavnosti družb ali državljanov Skupnosti, ki imajo v času sprejetja danega ukrepa že sedež v Albaniji, v primerjavi z družbami ali državljanji Albanije.

Kadar koli je možno Albanija pri načrtovanju in uporabi takšnih ukrepov zagotovi družbam in državljanom Skupnosti preferencialno obravnavanje, v nobenem primeru pa jih ne obravnava manj ugodno kakor gospodarske družbe ali državljane iz katere koli tretje države. Pred sprejetjem takšnih ukrepov se Albanija posvetuje s Stabilizacijsko-pridružitvenim svetom in jih ne začne izvajati prej kot en mesec po tem, ko obvesti Stabilizacijsko-pridružitveni svet o konkretnih ukrepih, ki jih namerava uvesti, razen če je zaradi nevarnosti nepopravljive škode potrebno sprejetje nujnih ukrepov, pri čemer se Albanija posvetuje s Stabilizacijsko-pridružitvenim svetom takoj po njihovi uvedbi.

Ob izteku petega leta po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma lahko Albanija uvede ali ohrani te ukrepe samo z dovoljenjem Stabilizacijsko-pridružitvenega sveta in pod pogoji, ki jih ta določi.

POGLAVJE III

OPRAVLJANJE STORITEV

ČLEN 57

1. Pogodbenice se v skladu z naslednjimi določbami zavezujejo, da bodo sprejele potrebne ukrepe za postopno opravljanje storitev družb ali državljanov Skupnosti ali Albanije, ki poslujejo v drugi pogodbenici kot oseba, kateri so storitve namenjene.

2. Hkrati s procesom liberalizacije, navedenim v odstavku 1, pogodbenice dovolijo začasno gibanje fizičnih oseb, ki opravljajo storitve ali so pri izvajalcu storitev zaposlene kot ključno osebje v skladu z opredelitvijo iz člena 55(2), vključno s fizičnimi osebami, ki so predstavniki družbe ali državljanov Skupnosti ali Albanije ter zaprosijo za začasni vstop v državo z namenom sklepanja poslov prodaje storitev ali sklepanja pogodb o prodaji storitev za tega izvajalca storitev, če se ti predstavniki ne ukvarjajo z neposredno prodajo javnosti ali sami ne opravljajo storitev.
3. Pet let po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma Stabilizacijsko-pridružitveni svet sprejme potrebne ukrepe za postopno izvajanje določb iz odstavka 1. Pri približevanju zakonodaje pogodbenic se upošteva njihov doseženi napredek.

ČLEN 58

1. Pogodbenice ne sprejmejo nobenih ukrepov, na podlagi katerih bi se znatno poostрили pogoji za opravljanje storitev državljanov ali družb Skupnosti in Albanije, ki imajo sedež v drugi pogodbenici kot oseba, kateri so storitve namenjene, v primerjavi s položajem, kakršen je bil na dan pred začetkom veljavnosti tega sporazuma.
2. Če ena pogodbenica meni, da imajo ukrepi, ki jih je po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma uvedla druga pogodbenica, za posledico občutno strožje razmere za opravljanje storitev v primerjavi s položajem, kakršen je bil na dan začetka veljavnosti tega sporazuma, lahko prva pogodbenica od druge zahteva, da se posvetujeta.

ČLEN 59

Glede opravljanja prevoznih storitev med Skupnostjo in Albaniji se uporabljajo naslednje določbe:

1. Glede notranjega prometa Protokol 5 določa pravila, ki se uporabljajo v odnosih med pogodbenicami, da se zagotovi zlasti neomejeni tranzitni cestni promet po Albaniji in Skupnosti kot celoti, učinkovita uporaba načela nediskriminacije in usklajevanje albanske prometne zakonodaje z zakonodajo Skupnosti.
2. Glede pomorskega prometa se pogodbenice zavežejo, da bodo učinkovito uporabljale načelo neomejenega dostopa do trga in prometa na podlagi tržnih zakonitosti in spoštovali mednarodne in evropske obveznosti na področju varnosti, zaščite in okoljskih standardov.
Pogodbenice izražajo svojo zavezanost poslovanju v skladu z načelom svobodne konkurence, ki je bistvena značilnost mednarodnega pomorskega prometa.
3. Pri uporabi načel iz odstavka 2:
 - (a) pogodbenice ne vključujejo klavzul o delitvi tovora v prihodnje dvostranske sporazume s tretjimi državami;
 - (b) pogodbenice z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma odpravijo vse enostranske ukrepe ter upravne, tehnične in druge ovire, ki bi lahko imele omejevalne ali diskriminacijske učinke na prosto zagotavljanje storitev v mednarodnem pomorskem prometu;

(c) vsaka pogodbenica med drugim zagotavlja ladjam, ki jih upravljajo državljani ali družbe druge pogodbenice, obravnavo, ki ni manj ugodna od tiste, ki jo priznava svojim ladjam za dostop do pristanišč, ki so odprta za mednarodno trgovino, uporabo infrastrukture in pomožnih pomorskih storitev v pristaniščih, kot tudi s tem povezanih pristojbin in dajatev, carinskih objektov in določitve privezov ter naprav za natovarjanje in raztovarjanje.

4. Za zagotovitev usklajenega razvoja in postopne liberalizacije prevoza med pogodbenicami v skladu z njihovimi vzajemnimi tržnimi potrebami se pogoji vzajemnega dostopa na področju zračnega prometa obravnavajo v okviru posebnih sporazumov, o katerih se dogovorijo pogodbenice.

5. Pred sklenitvijo sporazuma iz odstavka 4 pogodbenice ne sprejmejo nobenih ukrepov, ki bi bili bolj omejevalni ali diskriminacijski v primerjavi s položajem, kakršen je bil pred dnevom začetka veljavnosti tega sporazuma.

6. Albanija postopno prilagodi svojo zakonodajo, vključno z upravnimi, tehničnimi in drugimi predpisi, zakonodaji Skupnosti, ki kadar koli velja za zračni, pomorski in notranji promet, kolikor to koristi liberalizaciji in medsebojnemu dostopu na trge pogodbenic in olajša pretok potnikov in blaga.

7. V skladu s splošnim napredkom pri doseganju ciljev tega poglavja Stabilizacijsko-pridružitveni svet preuči načine za ustvarjanje pogojev, potrebnih za več svobode pri izvajanju storitev zračnega in notranjega prometa.

POGLAVJE IV

TEKOČA PLAČILA IN PRETOK KAPITALA

ČLEN 60

Pogodbenice se zavežejo, da bodo v prosto zamenljivi valuti dovoljevale vsa plačila in transferje na tekoči račun plačilne bilance med Skupnostjo in Albanijo v skladu z določbami člena VIII Statuta Mednarodnega denarnega sklada.

ČLEN 61

1. Glede transakcij na kapitalnem in finančnem računu plačilne bilance pogodbenice z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma zagotovijo prosti pretok kapitala v zvezi z neposrednimi naložbami v družbe, ustanovljene v skladu z zakonodajo države gostiteljice, in naložbami v skladu z določbami Poglavja II Naslova IV, kakor tudi likvidacijo ali repatriacijo teh naložb in kakršnega koli dobička, ki iz njih izvira.
2. Glede transakcij na kapitalnem in finančnem računu plačilne bilance pogodbenice z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma zagotovijo prosti pretok kapitala v zvezi s posojili, povezanimi s trgovinskimi transakcijami ali zagotavljanjem storitev, pri čemer sodeluje prebivalec ene od pogodbenic, in s finančnimi posojili in krediti z zapadlostjo več kot eno leto.

Z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma Albanija s popolno in primerno uporabo svojega pravnega sistema in postopkov državljanom držav članic Evropske unije odobri pridobitev nepremičnin v Albaniji, razen v primeru omejitev, predvidenih v albanskem seznamu posebnih obveznosti v okviru Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami (GATS). V sedmih letih od dneva začetka veljavnosti tega sporazuma Albanija postopno prilagodi svojo zakonodajo v zvezi s pridobitvijo nepremičnin v Albaniji s strani državljanov držav članic Evropske unije za zagotovitev obravnave, ki ni manj ugodna od obravnave, ki jo zagotovi albanskim državljanom. Pet let po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma Stabilizacijsko-pridružitveni svet preuči načine za postopno odpravo takšnih omejitev.

Od petega leta po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma pogodbenice zagotovijo tudi prosti pretok kapitala v zvezi s portfeljskimi naložbami ter finančnimi posojili in krediti z zapadlostjo manj kot eno leto.

3. Brez poseganja v odstavek 1 pogodbenice ne uvedejo novih omejitev pri pretoku kapitala in tekočih plačil med prebivalci Skupnosti in Albanije ter ne poostrijo obstoječe ureditve.

4. Če v izjemnih okoliščinah ter brez poseganja v določbe člena 60 in tega člena pretok kapitala med Skupnostjo in Albanijo povzroči ali zanj obstaja nevarnost, da bo povzročil resne težave pri delovanju tečajne ali monetarne politike v Skupnosti ali Albaniji, lahko Skupnost oziroma Albanija za največ eno leto sprejmeta zaščitne ukrepe v zvezi s pretokom kapitala med Skupnostjo in Albanijo, če so ti ukrepi nujno potrebni.

5. Z zgornjimi določbami se ne sme omejevati pravica gospodarskih subjektov pogodbenic, da izkoristijo katero koli ugodnejšo obravnavo, ki je lahko predvidena v katerem koli obstoječem dvostranskem ali večstranskem sporazumu, ki ga sklenejo pogodbenice tega sporazuma.
6. Pogodbenice se med seboj posvetujejo z namenom, da omogočita lažji pretok kapitala med Skupnostjo in Albanijo za spodbujanje ciljev tega sporazuma.

ČLEN 62

1. V prvih treh letih po začetku veljavnosti tega sporazuma pogodbenice sprejmejo ukrepe, ki omogočajo ustvarjanje potrebnih razmer za nadaljnjo postopno uporabo pravil Skupnosti o prostem pretoku kapitala.
2. Ob koncu tretjega leta po začetku veljavnosti tega sporazuma Stabilizacijsko-pridružitveni svet določi načine za polno uporabo pravil Skupnosti o prostem pretoku kapitala.

POGLAVJE V

SPLOŠNE DOLOČBE

ČLEN 63

1. Določbe tega naslova se uporabljajo ob upoštevanju omejitev, ki so upravičene na podlagi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.
2. Ne uporabljajo se za dejavnosti, ki so na ozemlju vsake od pogodbenic, četudi le občasno, povezane z izvajanjem javne oblasti.

ČLEN 64

Za namene tega naslova določbe tega sporazuma pogodbenicam ne preprečujejo uporabe njihovih zakonov in drugih predpisov v zvezi z vstopom fizičnih oseb v državo in bivanjem v njej, zaposlitvijo, delovnimi pogoji, prijavo stalnega prebivališča in opravljanjem storitev, pod pogojem, da jih pogodbenice ne uporabljajo tako, da bi z uporabo izničile ali omejile koristi, ki za vsako pogodbenico izhajajo iz posamezne določbe tega sporazuma. Ta določba ne posega v uporabo člena 63.

ČLEN 65

Določbe tega naslova zajemajo tudi družbe, ki so pod skupnim nadzorom in v izključni skupni lasti albanskih družb ali državljanov in družb ali državljanov Skupnosti.

ČLEN 66

1. Obravnavanje po načelu MFN, odobreno v skladu z določbami tega naslova, se ne uporablja za davčne ugodnosti, ki jih pogodbenice zagotavljajo ali jih bodo zagotavljale v prihodnje na podlagi sporazumov o izogibanju dvojnemu obdavčenju ali drugih davčnih dogovorov.
2. Nobena določba tega naslova se ne razlaga tako, da bi pogodbenicam preprečevala sprejetje ali uveljavitev ukrepov za preprečevanje izogibanja davkom ali davčnim utajam v skladu z davčnimi določbami sporazumov, katerih namen je izogibanje dvojnemu obdavčenju, ali drugih davčnih dogovorov ali notranje davčne zakonodaje.
3. Nobena določba tega naslova se ne razlaga tako, da bi se državam članicam ali Albaniji preprečevala uporaba ustreznih določb njihove davčne zakonodaje pri razlikovanju med davkoplačevalci z različnim položajem, zlasti glede na njihovo stalno prebivališče.

ČLEN 67

1. Pogodbenice si prizadevajo, da se za namene plačilne bilance, kadar je mogoče, izognejo uvedbi omejevalnih ukrepov, vključno z ukrepi, ki se nanašajo na uvoz. Pogodbenica, ki takšne ukrepe sprejme, drugi pogodbenici čim prej predloži časovni razpored za odpravo ukrepov.
2. Kadar ima ena ali več držav članic ali Albanija resne plačilnobilančne težave ali kadar za takšne težave obstaja neposredna nevarnost, lahko Skupnost oziroma Albanija v skladu s pogoji Sporazuma STO sprejme omejevalne ukrepe, vključno z ukrepi v zvezi z uvozom, ki pa so časovno omejeni in morajo biti omejeni le na to, kar je nujno potrebno za izboljšanje stanja plačilne bilance. Skupnost oziroma Albanija o tem takoj obvesti drugo pogodbenico.
3. Noben omejevalni ukrep ne velja za prenose v zvezi z naložbami in zlasti ne za repatriacijo investiranih ali reinvestiranih zneskov ali katerih koli vrst prihodkov, ki iz njih izvirajo.

ČLEN 68

Določbe tega naslova se postopno prilagodijo, zlasti na podlagi zahtev, ki izhajajo iz člena V Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami (GATS).

ČLEN 69

Določbe tega sporazuma ne posegajo v uporabo katerega koli ukrepa s strani ene ali druge pogodbenice, ki je potreben, da se z določbami tega sporazuma prepreči izogibanje njenim ukrepom glede dostopa tretje države na njen trg.

NASLOV VI

PRIBLIŽEVANJE IN UVELJAVLJANJE ZAKONODAJE TER UVELJAVLJANJE PRAVIL O KONKURENCI

ČLEN 70

1. Pogodbenice priznavajo pomen približevanja obstoječe albanske zakonodaje zakonodaji Skupnosti ter njenega učinkovitega izvajanja. Albanija si prizadeva postopno uskladiti svojo obstoječo in prihodnjo zakonodajo s pravnim redom Skupnosti. Albanija zagotovi ustrezno izvajanje in uveljavljanje svoje obstoječe in prihodnje zakonodaje .
2. Približevanje se prične na dan podpisa tega sporazuma in se do konca prehodnega obdobja, opredeljenega v členu 6 tega sporazuma, postopno razširi na vsa področja pravnega reda Skupnosti, navedena v tem sporazumu.

3. V prvi fazi izvajanja, opredeljeno v členu 6 tega sporazuma, se približevanje usmerja v ključna področja pravnega reda Skupnosti v zvezi z notranjim trgov in na druga pomembna področja, kot so konkurenca, pravice intelektualne, industrijske in poslovne lastnine, javno naročanje, standardi in certificiranje, finančne storitve, kopenski in pomorski promet – s posebnim poudarkom na varnostnih in okoljskih standardih ter družbenih vidikih – pravo družb, računovodstvo, varstvo potrošnikov, varstvo podatkov, varnost in zdravje pri delu ter enake možnosti. V drugi fazi se Albanija osredotoči na ostale dele pravnega reda Skupnosti.

Približevanje bo potekalo po programu, o katerem se bosta dogovorili Komisija Evropskih skupnosti in Albanija.

4. Albanija v dogovoru s Komisijo Evropskih skupnosti opredeli tudi načine za spremljanje izvajanja približevanja zakonodaje in sprejetje ukrepov za uveljavljanje zakonodaje.

ČLEN 71

Konkurenca in druge gospodarske določbe

1. S pravilnim delovanjem tega sporazuma je, kolikor to lahko vpliva na trgovino med Skupnostjo in Albanijo, nezdržljivo naslednje:

- (i) vsi sporazumi med podjetji, odločitve podjetniških združenj in usklajena ravnanja med podjetji, katerih namen ali učinek je preprečevanje, omejevanje ali motenje konkurence;

- (ii) zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na ozemlju Skupnosti ali Albanije kot celote ali na znatnem delu tega ozemlja;
- (iii) vsaka državna pomoč, s katero se izkrivlja ali bi se lahko izkrivljala konkurenca z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali nekaterim proizvodom.

2. Vsa ravnanja, ki so v nasprotju s tem členom, se ocenjujejo po merilih, ki izhajajo iz uporabe pravil o konkurenci, ki se uporabljajo v Skupnosti, zlasti iz členov 81, 82, 86 in 87 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ter interpretativnih instrumentov, ki so jih sprejele institucije Skupnosti.

3. Pogodbenice zagotovijo, da bo imel neodvisen javni organ dovolj pooblastil za polno izvajanje odstavka 1(i) in (ii) v zvezi z zasebnimi in javnimi podjetji ter podjetji, katerim so bile dodeljene posebne pravice.

4. Albanija ustanovi neodvisen organ, ki ima pooblastila za polno izvajanje odstavka 1(iii), v roku štirih let od dne začetka veljavnosti tega sporazuma. Takšen organ ima med drugim pooblastila, da odobri sheme državnih pomoči in posamezne pomoči v skladu z odstavkom 2, kakor tudi pooblastila za odreditev vračila državne pomoči, ki je bila dodeljena nezakonito.

5. Vsaka pogodbenica zagotovi preglednost na področju državnih pomoči, med drugim tako, da za drugo pogodbenico pripravi redno letno poročilo ali ustrezne enakovredne dokumente, v skladu z metodologijo in predstavljeno analizo Skupnosti o državnih pomočeh. Na zahtevo ene pogodbenice druga pogodbenica predloži informacije o posebnih posameznih primerih dodeljevanja državne pomoči.

6. Albanija pripravi izčrpen inventar shem pomoči, ki so bile sprejete pred ustanovitvijo organa iz odstavka 4, in takšne sheme pomoči uskladi z merili iz odstavka 2 najkasneje v roku štirih let od dneva začetka veljavnosti tega sporazuma.

7. Za namene uporabe določb odstavka 1(iii) pogodbenice priznavajo, da se v prvih desetih letih po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma vsaka državna pomoč, ki jo dodeli Albanija, oceni ob upoštevanju dejstva, da se Albanija obravnava kot območje, ki je enako območjem Skupnosti, opisanimi v členu 87(3)(a) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

V petih letih od dneva začetka veljavnosti tega sporazuma Albanija Komisiji Evropskih skupnosti predloži podatke o svojem BDP na prebivalca, usklajene na ravni NUTS II. Organ iz odstavka 4 in Komisija Evropskih skupnosti nato skupaj ocenita upravičenost albanskih regij in največjo stopnjo intenzivnosti pomoči zanje, da se pripravi zemljevid regionalne pomoči na podlagi ustreznih smernic Skupnosti.

8. V zvezi s proizvodi iz Poglavja II Naslova IV:

- se odstavek 1(iii) ne uporabi;
- se vsa ravnanja, ki so v nasprotju z odstavkom 1(i), ocenijo v skladu z merili, ki jih je določila Skupnost na podlagi členov 36 in 37 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in posebnih instrumentov Skupnosti, ki so bili sprejeti na tej podlagi.

9. Če ena od pogodbenic meni, da posamezno ravnanje ni v skladu s pogoji iz odstavka 1, lahko sprejme ustrezne ukrepe po posvetovanju s Stabilizacijsko-pridružitvenim svetom ali po 30 delovnih dneh po zahtevi za takšno posvetovanje.

Nobena določba tega člena ne posega v ali vpliva na sprejetje protidampinških ali izravnalnih ukrepov v eni od pogodbenic v skladu z ustreznimi členi sporazuma GATT 1994 in Sporazuma STO o subvencijah in izravnalnih ukrepih ali s tem povezano nacionalno zakonodajo.

ČLEN 72

Javna podjetja

Do konca tretjega leta po dnevu začetku veljavnosti tega sporazuma Albanija za javna podjetja in podjetja, katerim so bile odobrene posebne ali izključne pravice, uporabi načela, določena v Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti načela iz člena 86 Pogodbe.

Posebne pravice javnih podjetij v prehodnem obdobju ne vključujejo možnosti uvedbe količinskih omejitev ali ukrepov z enakim učinkom pri uvozu iz Skupnosti v Albanijo.

ČLEN 73

Intelektualna, industrijska in poslovna lastnina

1. V skladu z določbami tega člena in Priloge V pogodbenice potrjujejo pomen, ki ga pripisujejo zagotavljanju ustreznega in učinkovitega varstva ter uveljavljanju intelektualne, industrijske in poslovne lastnine.
2. Albanija sprejme vse potrebne ukrepe, da najpozneje v štirih letih po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma zagotovi podobno raven varstva pravic intelektualne, industrijske in poslovne lastnine, kot obstaja v Skupnosti, vključno z učinkovitimi sredstvi za uveljavljanje teh pravic.
3. Albanija se zaveže, da bo v štirih letih po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma pristopila k večstranskim konvencijam o pravicah intelektualne, industrijske in poslovne lastnine iz odstavka 1 Priloge V. Stabilizacijsko-pridružitveni svet lahko sklene, da mora Albanija pristopiti k posebnim večstranskim konvencijam na tem področju.
4. Če se pojavijo težave na področju intelektualne, industrijske in poslovne lastnine, ki vplivajo na trgovinske pogoje, se na zahtevo ene ali druge pogodbenice o teh težavah takoj obvesti Stabilizacijsko-pridružitveni svet, da se dosežejo obojestransko zadovoljive rešitve.

ČLEN 74

Javno naročanje

1. Pogodbenice menijo, da je odpiranje trga javnih naročil na podlagi načel nediskriminacije in vzajemnosti, še zlasti v okviru STO, zaželeni cilj.
2. Albanskim družbam, ne glede na to, ali imajo sedež v Skupnosti ali ne, se zagotovi dostop do postopkov javnih naročil v Skupnosti v skladu s pravili Skupnosti za javna naročila, pod pogoji, ki niso manj ugodni od pogojev, zagotovljenih družbam Skupnosti od dneva začetka veljavnosti tega sporazuma.

Zgornje določbe se uporabljajo tudi za javna naročila v sektorju gospodarskih javnih služb, čim vlada Albanije sprejme zakonodajo o uvedbi predpisov Skupnosti na tem področju. Skupnost redno preverja, če je Albanija dejansko uvedla takšno zakonodajo.
3. Družbam Skupnosti, ki nimajo sedeža v Albaniji, se zagotovi dostop do postopkov javnih naročil v Albaniji v skladu z albansko zakonodajo o javnih naročilih, pod pogoji, ki niso manj ugodni od pogojev, zagotovljenih albanskim družbam najpozneje v štirih letih po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma.
4. Stabilizacijsko-pridružitveni svet redno preučuje možnost, da Albanija zagotovi dostop do postopkov javnih naročil v Albaniji za vse družbe Skupnosti.

Družbe Skupnosti s sedežem v Albaniji imajo v skladu z določbami Poglavlja II Naslova V z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma dostop do postopkov javnih naročil, pod pogoji, ki niso manj ugodni od pogojev, zagotovljenih albanskim družbam.

5. Glede ustanavljanja podjetij, poslovanja in opravljanja storitev med Skupnostjo in Albanijo kot tudi glede zaposlovanja in gibanja delovne sile, povezanega z izpolnjevanjem javnih naročil, se uporabljajo določbe členov 46 do 69.

ČLEN 75

Standardizacija, meroslovje, akreditacija in ugotavljanje skladnosti

1. Albanija sprejme potrebne ukrepe za postopno doseganje skladnosti s tehničnimi predpisi Skupnosti in evropskimi postopki standardizacije, meroslovja, akreditacije in ugotavljanja skladnosti.

2. V ta namen pogodbenice v zgodnji fazi začnejo:

- spodbujati uporabo tehničnih predpisov Skupnosti, evropskih standardov in postopkov ugotavljanja skladnosti;
- zagotavljati pomoč za razvoj kakovostne infrastrukture: standardizacije, meroslovja, akreditacije in ugotavljanje skladnosti;

- spodbujati sodelovanje Albanije pri delu organizacij, ki se ukvarjajo s standardi, ugotavljanjem skladnosti, meroslovjem in podobnimi dejavnostmi (zlasti CEN, CENELEC, ETSI, EA, WELMEC, EUROMET);
- kadar je to primerno, sklepati evropske protokole o ugotavljanju skladnosti, ko so albanski zakonodajni okvir in postopki zadostno usklajeni z zakonodajnim okvirom in postopki Skupnosti ter je na razpolago ustrezno strokovno znanje.

ČLEN 76

Varstvo potrošnikov

Pogodbenice sodelujejo pri prilagajanju albanskih standardov varstva potrošnikov standardom Skupnosti. Učinkovito varstvo potrošnikov je potrebno za zagotavljanje pravilnega delovanja tržnega gospodarstva, odvisno pa bo od razvoja upravne infrastrukture, s katero se zagotavlja tržni nadzor in uveljavljanje zakonodaje na tem področju.

V ta namen in glede na skupne interese bodo pogodbenice spodbujale in zagotavljale:

- politiko dejavnega varstva potrošnikov v skladu z zakonodajo Skupnosti;
- usklajevanje zakonodaje varstva potrošnikov v Albaniji s tovrstno zakonodajo, ki velja v Skupnosti;
- učinkovito zakonsko varstvo potrošnikov za izboljšanje kakovosti potrošniškega blaga in vzdrževanje ustreznih varnostnih standardov;
- spremljanje pravil, ki ga izvajajo pristojni organi, in zagotavljanje dostopa do pravnega varstva pri sporih.

ČLEN 77

Delovne razmere in enake možnosti

Albanija postopno uskladi svojo zakonodajo z zakonodajo Skupnosti na področju delovnih razmer, zlasti na področju varnosti in zdravja pri delu ter enakih možnosti.

NASLOV VII

PRAVICA, SVOBODA IN VARNOST

POGLAVJE I

UVOD

ČLEN 78

Krepitev institucij in pravne države

Pri sodelovanju na področju pravosodja in notranjih zadev pogodbenice na splošno posebno pozornost namenjajo utrditvi pravne države in krepitvi institucij na vseh ravneh uprave, zlasti pa uveljavljanju zakonodaje in pravosodja. Namen sodelovanja je zlasti povečati neodvisnost sodstva in izboljšati njegovo učinkovitost, izboljšati delovanje policije in drugih organov pregona, zagotoviti ustrezno usposabljanje ter boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu.

ČLEN 79

Varstvo osebnih podatkov

Albanija z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma postopno uskladi svojo zakonodajo na področju varstva osebnih podatkov z zakonodajo Skupnosti ter drugo evropsko in mednarodno zakonodajo o zasebnosti. Albanija vzpostavi neodvisne nadzorne organe z zadostnimi finančnimi in človeškimi viri za učinkovito spremljanje in uveljavljanje nacionalne zakonodaje na področju varstva osebnih podatkov. Uresničevanje tega cilja poteka v sodelovanju med pogodbenicami.

POGLAVJE II

SODELOVANJE NA PODROČJU PRETOKA OSEB

ČLEN 80

Vizumi, upravljanje meja, azil in migracije

Pogodbenice sodelujejo na področju vizumov, nadzora meje, azila in migracij ter, če je to primerno, ob upoštevanju in uporabi drugih obstoječih pobud na tem področju, vzpostavita okvir za sodelovanje na teh področjih, tudi na regionalni ravni.

Sodelovanje v zadevah iz odstavka 1 temelji na medsebojnih posvetovanjih in tesnem usklajevanju med pogodbenicami ter vključuje tehnično in upravno pomoč za:

- izmenjavo informacij o zakonodaji in praksah;
- pripravo zakonodaje;
- izboljšanje učinkovitosti institucij;
- usposabljanje zaposlenih;
- varnost potnih listin in odkrivanje ponarejenih listin;
- upravljanje meja.

Sodelovanje se osredotoča zlasti:

- na področje azila, izvajanje nacionalne zakonodaje za izpolnjevanje standardov Ženevske konvencije iz leta 1951 in Newyorškega protokola iz leta 1967 in s tem zagotavljanje spoštovanja načela nevrčanja ter drugih pravic prosilcev za azil in beguncev;
- na področje zakonitih migracij, na pravila v zvezi z odobritvijo dovoljenja za vstop ter pravice in status teh oseb. V zvezi z migracijami pogodbenice soglašajo glede pravičnega obravnavanja državljanov drugih držav, ki zakonito prebivajo na njihovih ozemljih, in spodbujanja politike vključevanja, katere cilj je zagotavljanje pravic in obveznosti, ki bodo primerljive s pravicami in obveznostmi njihovih državljanov.

ČLEN 81

Preprečevanje in nadzor nezakonitega priseljevanja in ponovni sprejem

1. Pogodbenice sodelujejo pri preprečevanju in nadzoru nezakonitega priseljevanja. V ta namen soglašajo, da Albanija in države članice na zahtevo in brez nadaljnjih formalnosti:
 - ponovno sprejmejo vse svoje državljane, ki se nezakonito zadržujejo na ozemlju druge pogodbenice;
 - ponovno sprejmejo državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, ki se nezakonito zadržujejo na ozemlju druge pogodbenice in so vstopili na ozemlje Albanije preko ali iz države članice ali so vstopili na ozemlje države članice preko ali iz Albanije.
2. Države članice Evropske unije in Albanija svojim državljanom zagotovijo ustrezne osebne dokumente in upravno infrastrukturo, potrebno za te namene.
3. Posebni postopki za ponovni sprejem državljanov držav članic in Albanije ter državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva so določeni v Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Albanijo o ponovnem sprejemu oseb, ki bivajo brez dovoljenja, podpisanega 14. aprila 2005.
4. Albanija soglaša, da bo sklenila sporazume o ponovnem sprejemu z državami, ki so vključene v stabilizacijsko-pridružitveni proces, in se zavezuje, da bo sprejela vse potrebne ukrepe za zagotovitev fleksibilnega in hitrega izvajanja vseh sporazumov o ponovnem sprejemu, omenjenih v tem členu.
5. Stabilizacijsko-pridružitveni svet opredeli še druge možnosti za skupna prizadevanja zoper preprečevanje in nadzor nezakonitega priseljevanja, vključno z mrežami, ki se ukvarjajo s prekupčevanjem in nezakonitim priseljevanjem.

POGLAVJE III

SODELOVANJE NA PODROČJU BOJA PROTI PRANJU DENARJA, FINANCIRANJU
TERORISTIČNIH DEJAVNOSTI, PREPOVEDANIM DROGAM IN V BOJU PROTI
TERORIZMU

ČLEN 82

Pranje denarja in financiranje terorističnih dejavnosti

1. Pogodbenice tesno sodelujejo pri preprečevanju uporabe njihovih finančnih sistemov za pranje prihodkov iz kriminalnih dejavnosti na splošno, zlasti pa nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami in uporabe omenjenih finančnih sistemov za financiranje terorističnih dejavnosti.
2. Sodelovanje na tem področju lahko vključuje upravno in tehnično pomoč, katere namen je spodbujanje izvajanja predpisov in učinkovitega delovanja ustreznih standardov in mehanizmov za boj proti pranju denarja in financiranju terorističnih dejavnosti, enakovrednih standardom, ki so jih na tem področju sprejeli Skupnost in mednarodni forumi, zlasti Projektna skupina za finančno ukrepanje (FATF).

ČLEN 83

Sodelovanje na področju prepovedanih drog

1. Pogodbenice sodelujejo v mejah svojih pooblastil in pristojnosti, da bi zagotovili uravnotežen in enoten pristop k vprašanjem, ki so povezana z drogami. Cilj politik in ukrepov v zvezi z drogami je zmanjšati preskrbo, promet in povpraševanje po prepovedanih drogah ter učinkovitejši nadzor predhodnih sestavin.
2. Pogodbenice se dogovorijo o potrebnih načinih sodelovanja za uresničitev teh ciljev. Ukrepi temeljijo na skupno dogovorjenih načelih v skladu s strategijo EU za nadzor nad drogami.

ČLEN 84

Boj proti terorizmu

V skladu z mednarodnimi konvencijami, katerih pogodbenice so, ter svojimi zakoni in drugimi predpisi pogodbenice soglašajo, da bodo sodelovale pri preprečevanju in boju proti terorističnim dejanjem ter preprečevanju njihovega financiranja, zlasti tistih, ki vključujejo čezmejne dejavnosti:

- v okviru polnega izvajanja Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1373(2001) o grožnjah mednarodnemu miru in varnosti zaradi terorističnih dejanj ter drugih ustreznih resolucij Združenih narodov, mednarodnih konvencij in instrumentov;
- z izmenjavo informacij o terorističnih skupinah in njihovih podpornih mrežah v skladu z mednarodno in nacionalno zakonodajo;

- z izmenjavo izkušenj glede sredstev in načinov boja proti terorizmu ter sodelovanjem na tehničnih področjih in pri usposabljanju ter z izmenjavo izkušenj v zvezi s preprečevanjem terorizma.

POGLAVJE II

SODELOVANJE V KAZENSKIH ZADEVAH

ČLEN 85

Preprečevanje in boj proti organiziranem kriminalu in drugim nezakonitim dejanjem

Pogodbenice sodelujejo v boju proti kriminalu in nezakonitim dejanjem, organiziranimi ali v drugih oblikah, ter pri njihovem preprečevanju, to pa so:

- tihotapstvo in trgovina z ljudmi;
- nezakonite gospodarske dejavnosti, zlasti ponarejanje denarja, nezakoniti posli v zvezi z izdelki, kot so industrijski odpadki, radioaktivni material, in posli z nezakonitimi ali ponarejenimi izdelki;
- korupcija, tako v zasebnem kot javnem sektorju, zlasti tista, ki je povezana z nepreglednimi upravnimi praksami;
- davčne goljufije;
- nedovoljena trgovina s prepovedanimi drogami in psihotropnimi snovmi;
- tihotapstvo;
- nedovoljen promet z orožjem;

- ponarejanje dokumentov;
- nedovoljen promet z avtomobili;
- spletni kriminal.

Spodbuja se regionalno sodelovanje in usklajenost s priznanimi mednarodnimi standardi v boju proti organiziranemu kriminalu.

NASLOV VIII

POLITIKE SODELOVANJA

ČLEN 86

Splošne določbe o politikah sodelovanja

1. Skupnost in Albanija vzpostavita tesno sodelovanje, da bosta prispevali k razvoju ter potencialu rasti Albanije. S takšnim sodelovanjem se utrjujejo obstoječe gospodarske vezi v najširšem možnem obsegu v korist obeh pogodbenic.
2. Politike in drugi ukrepi se zastavijo tako, da so v podporo trajnostnemu gospodarskemu in socialnemu razvoju Albanije. S temi usmeritvami je treba zagotoviti, da se bodo že od samega začetka v celoti upoštevali tudi okoljski vidiki, ki so povezani z zahtevami skladnega družbenega razvoja.

3. Politike sodelovanja se vključijo v regionalni okvir sodelovanja. Posebna pozornost se nameni ukrepom, s katerimi se lahko spodbudi sodelovanje med Albanijo in njenimi sosednjimi državami, vključno z državami članicami EU, kar bi prispevalo k regionalni stabilnosti. Stabilizacijsko-pridružitveni svet lahko določi prednostne naloge v okviru politik sodelovanja, opisanih v nadaljevanju.

ČLEN 87

Gospodarska in trgovinska politika

1. Skupnost in Albanija omogočata lažji potek gospodarske reforme tako, da sodelujeta pri izboljšanju razumevanja temeljev njunih gospodarstev ter oblikovanja in uresničevanja gospodarske politike v tržnem gospodarstvu.
2. Na zahtevo albanskih organov oblasti lahko Skupnost zagotovi pomoč za podporo prizadevanjem Albanije, da vzpostavi delujoče tržno gospodarstvo in postopno približa svoje politike politikam ekonomske in monetarne unije, usmerjenim k stabilnosti.
3. Namen sodelovanja je tudi krepitev pravne države na poslovnem področju v okviru stabilnega in nediskriminacijskega pravnega sistema na področju trgovine.
4. Sodelovanje na tem področju vključuje izmenjavo informacij v zvezi z načeli in delovanjem evropske ekonomske in monetarne unije.

ČLEN 88

Sodelovanje na področju statistike

Pogodbenice se pri sodelovanju osredotočijo predvsem na prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju statistike. Sodelovanje se usmeri zlasti v razvoj učinkovitega in trajnostnega statističnega sistema, s pomočjo katerega bo možno zagotavljati primerljive, zanesljive, objektivne in točne podatke, potrebne za načrtovanje in spremljanje procesa prehoda in reform v Albaniji. Pripomoglo bo tudi k temu, da bo statistični urad v Albaniji boljše zadovoljeval potrebe svojih strank iz Albanije in drugih držav (tako iz javne uprave kot iz zasebnega sektorja). Pri statističnem sistemu se upoštevajo temeljna statistična načela, ki so jih izdali Združeni narodi, evropski statistični kodeks ravnanja in določbe evropske zakonodaje na področju statistike, razvija pa se v smeri pravnega reda Skupnosti.

ČLEN 89

Bančništvo, zavarovalništvo in druge finančne storitve

Sodelovanje med pogodbenicami je usmerjeno v prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju bančništva, zavarovalništva in finančnih storitev. Pogodbenice sodelujejo z namenom, da bi vzpostavile in razvile ustrezen okvir za spodbujanje sektorjev bančništva, zavarovalništva in finančnih storitev v Albaniji.

ČLEN 90

Sodelovanje na področju revizije in finančnega nadzora

Pogodbenice se pri sodelovanju osredotočijo na prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju notranjega nadzora javnih financ (PIFC) in zunanje revizije. Pogodbenice sodelujejo predvsem z namenom, da bi v Albaniji razvile učinkovite sisteme notranjega nadzora javnih financ in zunanje revizije v skladu z mednarodno sprejetimi standardi in metodologijami ter najboljšo prakso EU.

ČLEN 91

Spodbujanje in zaščita naložb

Namen sodelovanja med pogodbenicami v okviru njihovih pristojnosti na področju spodbujanja in zaščite naložb je ustvariti ugodno ozračje za domače in tuje zasebne naložbe, ki so zelo pomembne za oživitev gospodarstva in industrije v Albaniji.

ČLEN 92

Industrijsko sodelovanje

1. Namen sodelovanja je spodbujati posodobitev in prestrukturiranje industrije in posameznih sektorjev v Albaniji ter spodbujanje industrijskega sodelovanja med gospodarskimi subjekti, pri čemer bo cilj krepitev zasebnega sektorja pod pogoji, ki zagotavljajo varstvo okolja.
2. Pri pobudah za industrijsko sodelovanje se upoštevajo prednostne naloge, ki jih določita obe pogodbenici. Pri tem upoštevata regionalne vidike industrijskega razvoja in možnost spodbujanja mednarodnih partnerstev. Pobude naj bi bile namenjene zlasti oblikovanju primernega okvira za podjetja, izboljšanju poslovnega znanja in izkušenj ter spodbujanju trgov, preglednosti trga in poslovnega okolja.
3. Pri sodelovanju se ustrezno upošteva pravni red Skupnosti na področju industrijske politike.

ČLEN 93

Mala in srednje velika podjetja

Sodelovanje med pogodbenicami je namenjeno razvoju in krepitvi zasebnega sektorja malih in srednjih podjetij, pri čemer se ustrezno upoštevajo prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju malih in srednjih podjetij ter načela iz Evropske listine za mala podjetja.

ČLEN 94

Turizem

1. Namen sodelovanja med pogodbenicami na področju turizma je predvsem povečati pretok informacij o turizmu (preko mednarodnih omrežij, baz podatkov itd.) ter prenos strokovnega znanja in izkušenj (s pomočjo usposabljanja, izmenjav, seminarjev). Pri sodelovanju se ustrezno upošteva pravni red Skupnosti v zvezi s tem sektorjem.
2. Politike sodelovanja se lahko vključijo v regionalni okvir sodelovanja.

ČLEN 95

Kmetijski in živilsko-predelovalni sektor

Pogodbenice se pri sodelovanju osredotočijo na prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju kmetijstva. Namen sodelovanja na tem področju je zlasti posodobitev in prestrukturiranje kmetijstva ter živilsko-predelovalnega sektorja v Albaniji ter podpora postopnemu približevanju zakonodaje in praks Albanije predpisom in standardom Skupnosti.

ČLEN 96

Ribištvo

Pogodbenice preučijo možnosti za opredelitev obojestransko koristnih področij skupnega interesa v ribiškem sektorju. Pri sodelovanju se upoštevajo prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju ribištva, vključno z mednarodnimi obveznostmi v zvezi s pravili za upravljanje mednarodne in regionalne ribiške organizacije ter z ohranjanjem ribolovnih virov.

ČLEN 97

Carine

1. Pogodbenice vzpostavijo sodelovanje na tem področju za zagotovitev skladnosti z določbami, ki jih je treba sprejeti na področju trgovine, in prilagoditve albanskega carinskega sistema carinskemu sistemu Skupnosti ter s tem prispevata k uresničevanju liberalizacije, načrtovane v okviru tegasporazuma, in postopnemu približevanju albanske carinske zakonodaje pravnemu redu Skupnosti.
2. Pri sodelovanju se ustrezno upoštevajo prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju carin.
3. V Protokolu 6 so opredeljena pravila o medsebojni upravni pomoči med pogodbenicami na področju carin.

ČLEN 98

Obdavčitev

1. Pogodbenice vzpostavijo sodelovanje na področju obdavčitve, vključno z ukrepi za nadaljnjo reformo davčnega sistema in nadaljnje prestrukturiranje davčne uprave za zagotovitev učinkovitega pobiranja davkov in boja proti davčnim goljufijam.
2. Pri sodelovanju se ustrezno upoštevajo prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju obdavčitve in boja proti škodljivi davčni konkurenci. Pogodbenice v zvezi s tem priznavajo pomen izboljšanja preglednosti in izmenjave informacij med državami članicami Evropske unije in Albanijo za olajšanje izvajanja ukrepov, s katerimi se preprečujeta izogibanje davkom in davčna utaja. Poleg tega se pogodbenice z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma med seboj posvetujejo, da bi odpravile škodljivo davčno konkurenco med državami članicami Evropske unije in Albanijo in bi zagotovile enake pogoje na področju obdavčitve ustvarjenega dohodka.

ČLEN 99

Sodelovanje na socialnem področju

1. Pogodbenice sodelujejo z namenom, da v okviru okrepljene gospodarske reforme in povezovanja olajšali reformo politike zaposlovanja v Albaniji. S tem sodelovanjem naj bi podprle prilagoditev albanskega sistema socialne varnosti novim gospodarskim in družbenim zahtevam, zajema pa prilagajanje albanske zakonodaje o delovnih razmerah in enakih možnostih za ženske in moške, pa tudi izboljšanje ravni varovanja zdravja in varnosti delavcev, pri čemer pogodbenice kot izhodišče upoštevajo obstoječo raven varstva v Skupnosti.
2. Pri sodelovanju se bodo ustrezno upoštevala prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na tem področju.

ČLEN 100

Izobraževanje in usposabljanje

1. Pogodbenice sodelujejo z namenom, da dvigneta raven splošne izobrazbe in poklicnega izobraževanja ter usposabljanja v Albaniji, pa tudi povečata obseg mladinske politike in mladinskega dela. Prednostna naloga visokošolskih sistemov bo doseči cilje Bolonjske deklaracije.

2. Pogodbenice sodelujejo z namenom, da zagotovijo dostop do vseh ravni izobraževanja in usposabljanja v Albaniji brez diskriminacije na podlagi spola, barve, narodnosti ali vere.
3. Ustrezni programi in instrumenti Skupnosti prispevajo k izboljšanju izobrazbene strukture in dejavnosti usposabljanja v Albaniji.
4. Pri sodelovanju se ustrezno upoštevajo prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na tem področju.

ČLEN 101

Kulturno sodelovanje

Pogodbenice za zavezujejo, da bodo spodbujale kulturno sodelovanje. Namen tega sodelovanja je med drugim izboljšati medsebojno razumevanje in spoštovanje med posamezniki, skupnostmi in narodi. Pogodbenice za zavezujejo tudi, da bodo sodelovale pri spodbujanju kulturne raznolikosti, zlasti v okviru Konvencije UNESCO o zaščiti in spodbujanju raznolikosti kulturnega izražanja.

ČLEN 102

Sodelovanje na avdiovizualnem področju

1. Pogodbenice sodelujejo pri spodbujanju avdiovizualne industrije v Evropi in koprodukcije na področju kinematografije in televizije.
2. Sodelovanje bi lahko med drugim zajemalo tudi programe in sredstva za usposabljanje novinarjev in drugih medijskih strokovnjakov ter tehnično pomoč javnim in zasebnim sredstvom javnega obveščanja za krepitev njihove neodvisnosti, strokovnosti in povezav z evropskimi sredstvi javnega obveščanja.
3. Albanija prilagodi svoje politike o urejanju vsebinskih vidikov čezmejnega oddajanja radijskih in televizijskih programov s politikami Skupnosti ter uskladila svojo zakonodajo s pravnim redom Skupnosti. Albanija posebno pozornost nameni zadevam v zvezi s pridobivanjem pravic intelektualne lastnine za radijske in televizijske programe, ki se oddajajo po satelitu, na prizemnih frekvencah in po kablu.

ČLEN 103

Informacijska družba

1. Sodelovanje je osredotočeno zlasti na prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti v zvezi z informacijsko družbo. Z njim se podpre predvsem postopna uskladitev politik in zakonodaje Albanije v tem sektorju s politikami in zakonodajo Skupnosti.

2. Pogodbenice sodelujejo tudi z namenom nadaljnjega razvoja informacijske družbe v Albaniji. Splošni cilji pri tem so priprava družbe kot celote na digitalno dobo, pridobivanje naložb ter zagotavljanje medsebojnega delovanja omrežij in storitev.

ČLEN 104

Elektronska komunikacijska omrežja in storitve

1. Sodelovanje je osredotočeno predvsem na prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na tem področju.
2. Pogodbenice zlasti krepijo sodelovanje na področju elektronskih komunikacijskih omrežij in s tem povezanih storitev s končnim ciljem, da bi Albanija sprejela pravni red Skupnosti v zvezi s temi sektorji eno leto po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma.

ČLEN 105

Informacije in komunikacije

Skupnost in Albanija sprejmeta potrebne ukrepe za spodbujanje medsebojne izmenjave informacij. Prednost pri tem imajo programi, katerih namen je širši javnosti podajati osnovne informacije o Skupnosti, strokovnim krogom v Albaniji pa bolj specializirane informacije.

ČLEN 106

Promet

1. Pogodbenice se pri sodelovanju osredotočijo na prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju prometa.
2. Namen sodelovanja je lahko predvsem prestrukturiranje in posodobitev vrst prevoza v Albaniji, izboljšanje prostega pretoka potnikov in blaga, krepitev dostopa do prevoznega trga in prometne infrastrukture, vključno s pristanišči in letališči, podpiranje razvoja multimodalne infrastrukture v povezavi z vseevropskimi omrežji, predvsem za krepitev regionalnih povezav, doseganje standardov izvajanja dejavnosti, ki so primerljivi s standardi v Skupnosti, razvoj prevoznega sistema v Albaniji, ki je združljiv s sistemom Skupnosti in prilagojen temu sistemu, ter izboljšanje varstva okolja v prometu.

ČLEN 107

Energetika

Sodelovanje je osredotočeno na prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju energetike, vključno z vidiki jedrske varnosti, če je to primerno. Sodelovanje upošteva načela tržnega gospodarstva, temelji pa na podpisani regionalni Pogodbi o energetske skupnosti z namenom postopnega vključevanja Albanije v evropske energetske trge.

ČLEN 108

Okolje

1. Pogodbenice razvijajo in krepijo svoje sodelovanje pri nadvse pomembnem boju proti uničevanju okolja, njihov cilj pri tem pa je spodbujanje okoljske trajnosti.
2. Sodelovanje je osredotočeno predvsem na prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju okolja.

ČLEN 109

Sodelovanje na področju raziskav in tehnološkega razvoja

1. Pogodbenice na podlagi medsebojne koristi in ob upoštevanju razpoložljivih sredstev spodbujajo sodelovanje na področju civilnih znanstvenih raziskav in tehnološkega razvoja, ustreznega dostopa do njihovih zadevnih programov, pod pogojem, da se zagotovi ustrezna raven učinkovitega varstva pravic intelektualne, industrijske in poslovne lastnine.
2. Pri sodelovanju se ustrezno upoštevajo prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju raziskav in tehnološkega razvoja.
3. Sodelovanje poteka po posebnih dogovorih, ki se sklenejo na podlagi pogajanj skladno s postopki, ki jih sprejme vsaka pogodbenica.

ČLEN 110

Regionalni in lokalni razvoj

1. Pogodbenice si prizadevajo okrepiti sodelovanje na področju regionalnega in lokalnega razvoja, njihov cilj pri tem pa je prispevati h gospodarskemu razvoju in zmanjševanju regionalnih neravnovesij. Posebna pozornost se nameni čezmejnemu, mednacionalnemu in medregionalnemu sodelovanju.
2. Pri sodelovanju se ustrezno upoštevajo prednostna področja, povezana s pravnim redom Skupnosti na področju regionalnega razvoja.

ČLEN 111

Javna uprava

1. Cilj sodelovanja je zagotoviti razvoj učinkovite in odgovorne javne uprave v Albaniji, zlasti v podporo uveljavljanju pravne države, pravilnemu delovanju državnih ustanov v korist vsega albanskega prebivalstva ter nemotenega razvoja odnosov med Evropsko unijo in Albanijo.
2. Sodelovanje na tem področju se osredotoči predvsem na krepitev institucij, vključno z razvojem in izvajanjem preglednih in nepristranskih zaposlitvenih postopkov, upravljanjem s človeškimi viri in poklicnim razvojem za javne službe, stalnim usposabljanjem in spodbujanjem etike znotraj javne uprave ter z e-upravo. Sodelovanje zajema tako centralno kot tudi lokalne uprave.

NASLOV IX

FINANČNO SODELOVANJE

ČLEN 112

Za doseganje ciljev tega sporazuma ter v skladu s členi 3, 113 in 115 lahko Albanija prejme finančno pomoč Skupnosti v obliki subvencij in posojil, vključno s posojili Evropske investicijske banke. Pomoč Skupnosti ostaja vezana na izpolnitev načel in pogojev iz sklepov Sveta za splošne zadeve z dne 29. aprila 1997 ob upoštevanju ugotovitev v okviru letnih pregledov s strani držav, vključenih v stabilizacijsko-pridružitveni proces in evropska partnerstva, ter iz drugih sklepov Sveta, ki se nanašajo zlasti na spoštovanje programov prilagajanja. Pomoč, odobrena Albaniji, se prilagodi njenim potrebam, izbranim prednostnim nalogam, zmožnostim porabe in povrnitve pomoči ter ukrepom, sprejetim za reformo in prestrukturiranje gospodarstva.

ČLEN 113

Finančno pomoč v obliki subvencij se dodeli v okviru operativnih ukrepov, predvidenih v ustrezni uredbi Sveta, v okviru večletnega finančnega okvira, ki ga oblikuje Skupnost po posvetovanju z Albanijo.

Finančna pomoč Skupnosti lahko zajema vsa področja sodelovanja, pri čemer se posebna pozornost namenja pravosodju, svobodi in varnosti, približevanju zakonodaje ter gospodarskemu razvoju.

ČLEN 114

Na zahtevo Albanije in če je to posebej potrebno, lahko Skupnost v sodelovanju z mednarodnimi finančnimi institucijami preuči možnost odobritve izjemne makrofinančne pomoči pod določenimi pogoji in ob upoštevanju vseh razpoložljivih finančnih sredstev. Ta pomoč se lahko sprosti, če so izpolnjeni pogoji, ki jih je treba določiti v okviru programa, dogovorjenega med Albanijo ter Mednarodnim denarnim skladom.

ČLEN 115

Da bi omogočile čim boljšo uporabo razpoložljivih sredstev, pogodbenice zagotovijo, da so prispevki Skupnosti dobro usklajeni s prispevki iz drugih virov, kot so države članice, druge države in mednarodne finančne institucije.

V ta namen pogodbenice redno izmenjujejo informacije o vseh virih pomoči.

NASLOV X

INSTITUCIONALNE, SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

ČLEN 116

Ustanovi se Stabilizacijsko-pridružitveni svet. Njegova naloga je nadzorovati uporabo in izvajanje tega sporazuma. Svet se sestaja redno na ustrezni ravni in kadar okoliščine terjajo obravnavo pomembnejših vprašanj, ki izhajajo iz tega sporazuma in vseh ostalih dvostranskih ali mednarodnih vprašanj, ki so obojestranskega pomena.

ČLEN 117

1. Stabilizacijsko-pridružitveni svet sestavljajo člani Sveta Evropske unije in člani Komisije Evropskih skupnosti na eni strani ter člani vlade Albanije na drugi strani.
2. Stabilizacijsko-pridružitveni svet sprejme svoj poslovnik.
3. Člani Stabilizacijsko-pridružitvenega sveta lahko v skladu s pogoji, ki se določijo v njegovem poslovniku, imenujejo svoje predstavnike.
4. Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu izmenično predsedujeta predstavnik Skupnosti in predstavnik Albanije v skladu z določbami, ki se določijo v poslovniku sveta.

5. Evropska investicijska banka kot opazovalka sodeluje pri delu Stabilizacijsko-pridružitvenega sveta na področjih, ki jo zadevajo.

ČLEN 118

Za doseganje ciljev tega sporazuma ima Stabilizacijsko-pridružitveni svet pristojnost odločanja v okviru področja uporabe tega sporazuma v primerih, predvidenih s tem sporazumom. Sprejete odločitve so zavezujoče za pogodbenice, ki sprejmejo potrebne ukrepe za njihovo izvajanje. Stabilizacijsko-pridružitveni svet lahko daje tudi ustrezna priporočila. Odločitve in priporočila oblikuje v dogovoru med pogodbenicami.

ČLEN 119

Pogodbenice na Stabilizacijsko-pridružitveni svet naslovijo vse spore glede uporabe ali razlage tega sporazuma. Stabilizacijsko-pridružitveni svet lahko spor reši s sprejetjem zavezujočega sklepa.

ČLEN 120

1. Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu pri opravljanju nalog pomaga Stabilizacijsko-pridružitveni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki Sveta Evropske unije in predstavniki Komisije Evropskih skupnosti na eni strani ter predstavniki Albanije na drugi strani.
2. Stabilizacijsko-pridružitveni svet v svojem poslovniku določi naloge Stabilizacijsko-pridružitvenega odbora, ki vključujejo pripravo srečanj Stabilizacijsko-pridružitvenega sveta, ter način delovanja odbora.
3. Stabilizacijsko-pridružitveni svet lahko na Stabilizacijsko-pridružitveni odbor prenese katero koli od svojih pooblastil. V tem primeru Stabilizacijsko-pridružitveni odbor sprejema svoje odločitve v skladu s pogoji, določenimi v členu 118.
4. Stabilizacijsko-pridružitveni svet lahko sklene ustanoviti druge posebne odbore ali organe, ki mu lahko pomagajo pri opravljanju njegovih nalog. Stabilizacijsko-pridružitveni svet v svojem poslovniku določi sestavo in naloge teh odborov ali organov ter način njihovega delovanja.

ČLEN 121

Stabilizacijsko-pridružitveni odbor lahko ustanovi pododbore.

Pred koncem prvega leta po dnevu začetka veljavnosti tega sporazuma Stabilizacijsko-pridružitveni odbor ustanovi pododbore, potrebne za ustrezno izvajanje tega sporazuma. Pri odločanju o ustanovitvi pododborov in določitvi njihovih pristojnosti Stabilizacijsko-pridružitveni odbor ustrezno upošteva pomen ustrezne obravnave vprašanj, povezanih z migracijami, zlasti v zvezi z izvajanjem določb členov 80 in 81 tega sporazuma ter v zvezi s spremljanjem akcijskega načrta EU za Albanijo in sosednje regije.

ČLEN 122

Ustanovi se stabilizacijsko-pridružitveni parlamentarni odbor. To je forum za sestajanje in izmenjavo mnenj članov albanskega parlamenta in Evropskega parlamenta. Sestaja se v časovnih presledkih, ki jih določi sam.

Stabilizacijsko-pridružitveni parlamentarni odbor sestavljajo člani Evropskega parlamenta na eni strani in člani albanskega parlamenta na drugi strani.

Stabilizacijsko-pridružitveni parlamentarni odbor določi svoj poslovnik.

Stabilizacijsko-pridružitvenemu parlamentarnemu odboru izmenično predsedujeta Evropski parlament in albanski parlament v skladu z določbami, ki jih mora določiti v svojem poslovniku.

ČLEN 123

V okviru tega sporazuma se pogodbenice zavezujejo, da bodo tako kot svojim državljanom tudi fizičnim in pravnim osebam druge pogodbenice zagotovili nediskriminacijski dostop do pristojnih sodišč in upravnih organov pogodbenice, da tam branijo svoje osebne in premoženske pravice.

ČLEN 124

Nobena določba tega sporazuma ne preprečuje pogodbenici, da sprejme katere koli ukrepe:

- (a) za katere meni, da so potrebni za preprečevanje razkrivanja informacij, ki so v nasprotju z njenimi bistvenimi varnostnimi interesi;
- (b) ki se nanašajo na proizvodnjo ali trgovino z orožjem, strelivom ali vojaškim materialom ali na raziskave, razvoj ali proizvodnjo, ki so nujno potrebni za obrambne namene, pod pogojem, da takšni ukrepi ne poslabšajo konkurenčnih pogojev za izdelke, ki niso izrecno predvideni za vojaške namene;
- (c) za katere meni, da so bistveni za njeno varnost v primeru resnih notranjih nemirov, ki bi negativno vplivali na vzdrževanje javnega reda, v času vojne ali resnih mednarodnih napetosti, ki bi pomenile vojno nevarnost, ali zaradi izpolnjevanja obveznosti, ki jih je prevzela z namenom ohranjanja miru in mednarodne varnosti.

ČLEN 125

1. Na področjih, ki jih zajema ta sporazum, in brez poseganja v katere koli posebne določbe tega sporazuma:

- sporazumi, ki jih Albanija uporablja v razmerju do Skupnosti, ne smejo povzročati diskriminacije med državami članicami, njihovimi državljani, družbami ali podjetji;
- sporazumi, ki jih Skupnost uporablja v razmerju do Albanije, ne smejo povzročati diskriminacije med albanskimi državljani, družbami ali podjetji.

2. Določbe odstavka 1 ne posegajo v pravico pogodbenic, da uporabljata ustrezne določbe svoje davčne zakonodaje za davkoplačevalce, ki glede na svoje stalno prebivališče niso v enakih položajih.

ČLEN 126

1. Pogodbenice sprejmejo vse splošne ali posebne ukrepe za izpolnjevanje svojih obveznosti iz tega sporazuma. Poskrbijo, da se dosežejo cilji, določeni s tem sporazumom.

2. Če katera od pogodbenic meni, da druga ni izpolnila kakšne obveznosti iz tega sporazuma, lahko ustrezno ukrepa. Preden to stori, razen v posebno nujnih primerih, Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu predloži vse ustrezne informacije, potrebne za temeljito preučitev položaja z namenom, da se najde rešitev, ki je za pogodbenice sprejemljiva.

3. Pri izbiri ukrepov morajo imeti prednost tisti, ki najmanj ovirajo uresničevanje tega sporazuma. O teh ukrepih se nemudoma obvesti Stabilizacijsko-pridružitveni svet, ki se o njih posvetuje, če to zahteva druga pogodbenica.

ČLEN 127

Pogodbenice soglašajo, da se na zahtevo ene izmed njiju na ustrezen način nemudoma posvetujejo o obravnavi vseh zadev v zvezi z razlago ali izvajanjem tega sporazuma in drugih pomembnih vidikih odnosov med pogodbenicami.

Določbe tega člena v nobenem primeru ne vplivajo in ne posegajo v določbe členov 31, 37, 38, 39 in 43.

ČLEN 128

Dokler se v okviru tega sporazuma ne dosežejo enake pravice za posameznike in gospodarske subjekte, ta sporazum ne vpliva na pravice, ki jim jih zagotavljajo obstoječi sporazumi, zavezujoči za eno ali več držav članic na eni strani in Albanijo na drugi strani.

ČLEN 129

Priloge od I do V in protokoli 1, 2, 3, 4, 5 in 6 so sestavni del tega sporazuma.

Okvirni sporazum med Evropsko skupnostjo in Republiko Albanijo o splošnih načelih sodelovanja Republike Albanije v programih Skupnosti, podpisan 22. novembra 2004, in Priloga k okvirnemu sporazumu, sta sestavna dela tega sporazuma. Pregled, predviden v členu 8 okvirnega sporazuma, se izvede v okviru Stabilizacijsko-pridružitvenega sveta, ki je po potrebi pristojen za spremembo okvirnega sporazuma.

ČLEN 130

Ta sporazum se sklene za nedoločen čas.

Vsaka pogodbenica lahko ta sporazum odpove z uradnim obvestilom drugim pogodbenicam. Ta sporazum preneha veljati šest mesecev od dneva prejetja takšnega uradnega obvestila.

ČLEN 131

Za namene tega sporazuma izraz "pogodbenice" pomeni na eni strani Skupnost ali njene države članice ali Skupnost in države članice v skladu z njihovimi pooblastili ter Albanijo na drugi strani.

ČLEN 132

Ta sporazum se uporablja na ozemljih, kjer se uporabljata Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti in Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo, v skladu s pogoji, določenimi v teh pogodbah, na eni strani ter na ozemlju Albanije na drugi strani.

ČLEN 133

Depozitar tega sporazuma je Generalni sekretar Sveta Evropske unije.

ČLEN 134

Ta sporazum je sestavljen v dveh izvodih v vsakem od uradnih jezikov pogodbenic, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.

ČLEN 135

Pogodbenice ta sporazum ratificirajo ali odobrijo v skladu s svojimi postopki.

Listine o ratifikaciji ali odobritvi se deponirajo pri Generalnem sekretariatu Sveta Evropske unije.

Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca po dnevu deponiranja zadnje listine o ratifikaciji ali odobritvi.

ČLEN 136

Začasni sporazum

Če do končanja postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti tega sporazuma, začnejo veljati določbe določenih delov tega sporazuma, zlasti tiste, ki se nanašajo na prosti pretok blaga in na prevoz, na podlagi začasnega sporazuma med Skupnostjo in Albanijo, pogodbenice soglašajo, da v tem primeru izraz "dan začetka veljavnosti tega sporazuma" v določbah Naslova IV, členih 40, 71, 72, 73 in 74 Sporazuma, protokolov 1, 2, 3, 4 in 6 ter ustreznih določb Protokola 5 Sporazuma v zvezi z obveznostmi iz zgoraj navedenih določb pomeni dan začetka veljavnosti ustreznega začasnega sporazuma.

ČLEN 137

Ta sporazum z dnem začetka veljavnosti nadomesti Sporazum med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Republiko Albanijo o trgovini in trgovinskem in gospodarskem sodelovanju, podpisan 11. maja 1992 v Bruslju. To ne vpliva na pravice, obveznosti ali pravni položaj pogodbenic, ki so bili vzpostavljeni v okviru izvajanja tega sporazuma.
